

**Departement Social Work
Afstudeerrichting Maatschappelijk Werk**

Tevredenheidsonderzoek Turkse inburgeraars

Door Kanli Rabia

**Eindwerk aangeboden tot het bekomen
van het diploma bachelor sociaal werk
(maatschappelijk assistent)**

**Hasselt
Academiejaar 2013- 2014**

**Departement Social Work
Afstudeerrichting Maatschappelijk Werk**

Tevredenheidsonderzoek Turkse inburgeraars

Door Kanli Rabia

**Eindwerk aangeboden tot het bekomen
van het diploma bachelor sociaal werk
(maatschappelijk assistent)**

**Hasselt
Academiejaar 2013- 2014**

Woordvooraf

Het resultaat van dit eindwerk is geen eenmanszaak. Omwille van de vele hulp die ik van verschillende mensen heb gekregen, lijkt me dit de meest ideale manier om iedereen te bedanken.

Allereerst wil ik graag mijn eindwerkbegeleider Dennis Smolders bedanken voor zijn begeleiding en tips.

Vervolgens wil ik mijn stagementor, Sarah Terzo en de collega's op mijn stagedienst, het Onthaalbureau Limburg – Vestiging west, en het Onthaalbureau Limburg bedanken. Zij hebben mij met open armen ontvangen, hebben mij de kans gegeven te functioneren als een volwaardige collega en stonden altijd klaar om mij te helpen en mijn oneindige vragen te beantwoorden.

Dan wil ik alle respondenten bedanken die tijd hebben gemaakt om mijn vragen te beantwoorden.

Verder wil ik mijn familie en vrienden bedanken voor de hulp, steun en motivatie.

Ten slotte ben ik God dankbaar voor alle gunsten die Hij me heeft geboden.

Bedankt allemaal! Zonder jullie had ik dit nooit gekund....

Rabia Kanli

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave

Woordvooraf	3
Inhoudsopgave	3
Afkortingen	5
Inleiding	6
1 Situering stageplaats	8
1.1 Inleiding	8
1.2 Onthaalbureau Inburgering Limburg	8
1.3 Missie & visie	8
1.4 Doelgroep	8
1.5 Inburgeringstraject	9
1.5.1 Trajectbegeleiding	9
1.5.2 Maatschappelijke Oriëntatie.....	10
1.5.3 Loopbaanoriëntatie	11
1.5.4 Nederlands als tweede taal (NT2).....	11
1.6 Werkingsprincipe : Appreciative Inquiry	12
1.7 Besluit	13
2 Theoretisch kader	14
2.1 Inleiding	14
2.2 Migratie	14
2.2.1 Algemeen	14
2.2.2 Motieven migratie	15
2.3 Migratie naar België	16
2.3.1 Algemeen	16
2.3.2 Turkse migratie	18
2.4 Huwelijksmigratie	19
2.4.1 Volgmigratie, gezinsvorming en gezinshereniging.....	19
2.4.2 Invloeden partnerkeuze	20
2.4.2.1 Invloeden op macroniveau	20
2.4.2.2 Invloeden op mesoniveau	21
2.4.2.3 Invloeden op microniveau	22
2.4.3 Daling huwelijksmigratie in Limburg.....	23
2.5 Wet gezinshereniging	23
2.5.1 Algemeen	23
2.5.2 Voldoende huisvesting.....	23
2.5.3 Toereikende bestaansmiddelen.....	24
2.5.4 Duurzame relatie	24
2.5.5 Specifieke voorwaarden.....	24
2.5.6 Gezinshereniging op basis van tewerkstellingsovereenkomsten	25
2.5.7 Procedure.....	25
2.6 Besluit	25

3	Praktijk	27
3.1	Inleiding	27
3.2	Methodologie	27
3.2.1	Tevredenheidsonderzoek	27
3.2.2	De onderzoekseenheden	27
3.2.3	De Onderzoeksvragen	28
3.2.4	De enquête	28
3.2.5	De dataverzamelingmethode	29
3.2.6	De verwerking	29
3.3	Resultaten	30
3.3.1	Persoonsgegevens	30
3.3.2	Algemene tevredenheid	30
3.3.3	Aanmelding	31
3.3.4	Communicatie	32
3.3.5	Begeleiding	33
3.3.6	Trajectbegeleider	35
3.3.7	Aanbevelingen van de inburgeraars	38
3.4	Conclusie	38
3.5	Aanbevelingen	39
3.6	Besluit	40
4	Kritische kijk	41
4.1	Kritische kijk	41
4.2	Stageplaats	41
4.3	Beleid	42
4.4	Eindwerk	43
4.5	Persoonsgebonden traject	44
	Algemeen besluit	45
5	Bibliografie	48
I.	Bijlage	51
I.I	Enquete tevredenheidsonderzoek in het Nederlands.	51
I.II	Enquete tevredenheidsonderzoek in het Turks.	59

Afkortingen

IB: Inburgeraar

MO: Maatschappelijke Oriëntatie

NT2: Nederlands als tweede taal

TB: Trajectbegeleider

VDAB: Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding

Inleiding

“Ik voel me thuis in Limburg”

“Ben bir Limburgluyum”

Het Onthaalbureau Inburgering staat in voor het uitvoeren van het inburgeringsbeleid in de provincie Limburg “*Het doel is een volwaardige, actieve participatie en een gedeeld burgerschap van eenieder en het verkrijgen van een voldoende sociale samenhang.*”¹ Vertrekkend vanuit het oogpunt dat de inburgeraars centraal staan en er niet veel informatie is omtrent de tevredenheid van de inburgeraars werd er besloten een tevredenheidsonderzoek te doen over de trajectbegeleiding binnen het inburgeringstraject. Het doel van dit onderzoek was om na te gaan in welke mate de klanten tevreden of ontevreden zijn over de trajectbegeleiding en op welke manier de trajectbegeleiding verbeterd kan worden. Het meten van de tevredenheid van klanten is een belangrijk gegeven voor organisaties die zich willen verbeteren.

Omdat ik zelf van Turkse origine ben wil ik de tevredenheid enkel onderzoeken bij Turkse migranten omdat het mij nauwer aan het hart ligt en ik ook gemakkelijker met deze mensen zou kunnen communiceren

De centrale onderzoeksvraag is:

- Zijn de Turkse inburgeraars tevreden over de trajectbegeleiding binnen het Onthaalbureau Inburgering Limburg?

Deze vraag is opgesplitst in 3 specifiekere onderzoeksvragen:

- In hoeverre zijn de Turkse inburgeraars tevreden over de ligging en begeleiding binnen het Onthaalbureau Inburgering Limburg?
- Speelt de taalkennis en het geslacht van de trajectbegeleider een rol op de tevredenheid van de inburgeraars?
- Welke aanbevelingen hebben de inburgeraars op de trajectbegeleiding binnen het Onthaalbureau Inburgering Limburg?

¹ ONTHAALBUREAU INBURGERING LIMBURG, *Werking Onthaalbureau Inburgering Limburg vzw. Inburgering*. Hasselt, Onthaalbureau Inburgering, z.j.. (niet-gepubliceerde bundel)

Het onderzoek is een kwantitatieve tevredenheidsonderzoek waarbij de mening van 100 inburgeraars bevraagd werd op basis van telefonische en schriftelijke enquêtes.

In het eerste deel van dit eindwerk wordt het Onthaalbureau Inburgering voorgesteld om een duidelijk beeld te krijgen over inburgering en het inburgeringstraject. De focus ligt vooral op de trajectbegeleiding omdat het onderzoek over deze zal gaan.

In het tweede deel van het eindwerk wordt er dieper ingegaan op het begrip migratie, om zo een beter beeld te scheppen over de onderzoekspopulatie. Ook de verschillende soorten migratie en motieven zullen onder de loep genomen worden om de Turkse migratie te kunnen kaderen. Verder zal de Turkse migratie van dichtbij bekeken worden. Meer bepaald de geschiedenis, de gezinshereniging en de invloeden op micro-, meso- en macroniveau op de partnerkeuze om het Turkse huwelijk en de huwelijksmigratie beter te kunnen begrijpen.

In het derde deel wordt er weergegeven welke werkwijze er gehanteerd is tijdens het onderzoek en welke resultaten er bekomen zijn. Meer bepaald de resultaten over de tevredenheid over de ligging, bereikbaarheid van het Onthaalbureau Inburgering Limburg, de duur van het traject en de duur van de gesprekken. Ook de resultaten over de trajectbegeleider namelijk de tevredenheid over de vriendelijkheid en bereikbaarheid van de trajectbegeleider zullen weergegeven worden. Ten slotte volgt er in het derde deel een conclusie en aanbevelingen op basis van de waargenomen resultaten.

In het vierde deel van het eindwerk wordt mijn kritische kijk op de stageplaats, het beleid, mijn eindwerk en mijn persoonsgebonden traject weergegeven.

Om af te ronden volgt er een algemeen besluit.

1 Situering stageplaats

1.1 Inleiding

Vooraleer dieper in te gaan op de centrale vraag van dit eindwerk is het belangrijk om een duidelijk beeld te krijgen over inburgering. In dit eerste deel zal dan ook het Onthaalbureau Inburgering Limburg vzw voorgesteld worden. Meer bepaald de taak van het Onthaalbureau Inburgering Limburg, de missie/visie, de doelgroep, het inburgeringstraject en de werkingsprincipes. De aandacht ligt vooral op het inburgeringstraject en daaronder op de trajectbegeleiding omdat deze de hoofdspeler zal zijn in dit eindwerk.

1.2 Onthaalbureau Inburgering Limburg

Het Onthaalbureau Inburgering Limburg voert in opdracht van de Vlaamse overheid het inburgeringsbeleid uit in de provincie Limburg. Volgens het decreet is inburgering een interactief proces waarbij de overheid een specifiek programma aanbiedt aan inwijkelingen om hun zelfredzaamheid te verhogen, zodat de samenleving hen als volwaardige burgers erkent. *“Het doel is een volwaardige, actieve participatie en een gedeeld burgerschap van eenieder en het verkrijgen van een voldoende sociale samenhang.”*¹

1.3 Missie & visie

*“Onthaalbureau Inburgering Limburg gelooft dat diversiteit een maatschappij ‘rijker’ kan maken. Een gezonde samenleving integreert de belangen en identiteiten van verschillende maatschappelijke actoren. Dit impliceert gelijke kansen en vergt inspanningen van alle betrokken partijen. Het Onthaalbureau organiseert daarom samenhangende inburgeringstrajecten, met de inburgeraar voor ogen, als een toegankelijke en duurzame dienstverlening aan zijn cliënten. De dienstverlening is erop gericht de zelfredzaamheid van de inburgeraars te verhogen, vertrekkende vanuit hun eigen ambities en talenten, zodat ze zich maatschappelijk optimaal kunnen integreren. Ze werken hiervoor met een professionele equipe van positief betrokken medewerkers in samenwerking met alle relevante en diverse partners in het werkveld.”*²

1.4 Doelgroep

Inburgering is voor meerderjarige vreemdelingen die zich langdurig in Vlaanderen of Brussel vestigen. Belgen die niet in België geboren zijn en waarvan minstens één van de ouders niet in België geboren is, behoren ook tot de doelgroep van het inburgeringsbeleid.

¹ ONTHAALBUREAU INBURGERING LIMBURG, *Werking Onthaalbureau Inburgering Limburg vzw. Inburgering*. Hasselt, Onthaalbureau Inburgering, z.j.. (niet-gepubliceerde bundel), p.1.

² ONTHAALBUREAU INBURGERING LIMBURG, *Werking Onthaalbureau Inburgering Limburg vzw. Visie en missie*. Hasselt, Onthaalbureau Inburgering, z.j.. (niet-gepubliceerde bundel), p.1.

Bepaalde mensen zijn verplicht om een inburgeringstraject te volgen namelijk personen die recent naar België gemigreerd zijn en zich in Vlaanderen gevestigd hebben en bedienaars van erediensten in een door de Vlaamse overheid erkende plaatselijke kerk- of geloofsgemeenschap. In Brussel geldt de plicht tot inburgering niet. Vrijgestelden van de verplichting zijn burgers van een lidstaat van de Europese Unie, de Europees Economische Ruimte en Zwitserland en hun familieleden. Die vrijstelling geldt niet voor familieleden van Belgen of voor inburgeraars met de Belgische nationaliteit die zich recent in Vlaanderen gevestigd hebben. Als de verplichte inburgeraars zich niet aan hun plicht houden en rechthebbende inburgeraars hun contract niet naleven kunnen ze een administratieve geldboete krijgen.

Ook minderjarige nieuwkomers behoren tot de doelgroep van inburgering. Hun inburgering gebeurt vooral door school te lopen en niet via een inburgeringstraject.¹

1.5 Inburgeringstraject

Het doel van het inburgeringstraject is de zelfredzaamheid van inburgeraars te vergroten en hen na afloop van het traject toe te leiden naar reguliere voorzieningen voor de participatie op professioneel, educatief en socio-cultureel vlak. Het inburgeringstraject wordt gecoördineerd door het Onthaalbureau Inburgering en bestaat uit een primair en secundair traject. Het primair traject bestaat uit individuele trajectbegeleiding en een vormingsprogramma dat bestaat uit lessen Nederlands, maatschappelijke oriëntatie en loopbaanoriëntatie. In het secundaire traject kunnen de inburgeraars de keuzes die ze gemaakt hebben tijdens het eerste traject tijdens de loopbaanoriëntatie vormgeven. Ze kunnen bijvoorbeeld een beroepsopleiding volgen of vervolgcursussen Nederlands. Het secundaire traject wordt niet door het Onthaalbureau Inburgering Limburg vzw georganiseerd, maar door de reguliere voorzieningen.²

1.5.1 Trajectbegeleiding

Het Onthaalbureau Inburgering zorgt voor de individuele trajectbegeleiding. De trajectbegeleider begeleidt de inburgeraar vanaf aanmelding tot het behalen van het inburgeringsattest. De taal vormt hierbij geen hindernis. Als de inburgeraar nog niet voldoende Nederlands spreekt, wordt er gebruik gemaakt van de eigen taal, een contacttaal of er kan gebruik gemaakt worden van een (telefonische) tolk. Wat de inburgeraar wil bereiken en wat hij wil doen in België wordt zorgvuldig besproken in perspectiefgesprekken. Hierna wordt er een traject op maat uitgestippeld. Voor elke inburgeraar zorgt de trajectbegeleider voor een

¹ ONTHAALBUREAU INBURGERING, *Doelgroep van inburgering. Internet, z. j.*. (<http://www.inburgering.be/doelgroep-van-inburgering>)

² ONTHAALBUREAU INBURGERING LIMBURG, *Werking Onthaalbureau Inburgering Limburg vzw. Het inburgeringstraject*. Hasselt, Onthaalbureau Inburgering, z.j.. (niet-gepubliceerde bundel), p.1.

aangepast vormingsprogramma. Hij volgt deze op en zorgt voor doorverwijzingen naar het Huis van het Nederlands, het VDAB of naar het project Onderwijs-Inburgering van het Consortium Volwassenonderwijs Limburg Noord. De trajectbegeleider is de persoon die de inburgeraar motiveert, ondersteunt en hem op weg zet bij het vervullen van randvoorwaarden. Hij is ook een vertrouwenspersoon waarbij de inburgeraar terecht kan voor allerlei vragen. Bij specifieke vragen of als de inburgeraar specifieke begeleiding nodig heeft zal de trajectbegeleider de inburgeraar doorverwijzen naar de juiste voorzieningen of organisaties. Ook voor een diplomagelijkschakeling kan de inburgeraar terecht bij de trajectbegeleider. De trajectbegeleider kan helpen zoeken naar een gepaste school voor de kinderen, een advocaat, een psycholoog, een geschikte woning... Het is wel belangrijk dat de inburgeraar zelf mee zoekt naar oplossingen voor zijn vraag. De trajectbegeleider houdt er rekening mee wat de inburgeraar tijdens de cursus maatschappelijke oriëntatie geleerd heeft en waarvoor hij zelfstandig al een oplossing voor kan vinden. De hulp van de trajectbegeleider wordt in de loop van het traject afgebouwd en zou aan het einde van het traject overbodig moeten zijn.¹

1.5.2 Maatschappelijke Oriëntatie

De cursus maatschappelijke Oriëntatie wordt door het Onthaalbureau Inburgering Limburg georganiseerd. Een standaardaanbod duurt 60 uur. De lessen worden gegeven in eigen taal van de cursisten of in een contacttaal. Ze worden ook op verschillende tijdstippen gegeven namelijk overdag, 's avonds en in het weekend. De cursus is erkend als beroepsopleiding. De deelnemers die ingeschreven zijn voor een cursus van minimum 32 uur komen in aanmerking voor het educatief verlof. Tijdens deze cursus maken de inburgeraars kennis met de Belgische en Vlaamse samenleving. Ze leren bij over de praktische zaken in België aan de hand van specifieke thema's zoals gezondheid, tewerkstelling, onderwijs, wonen en vrije tijd. Bijvoorbeeld: Hoe gebruik ik het openbaar vervoer? De inburgeraars krijgen kennis en vaardigheden aangereikt om te kunnen participeren in de samenleving. Tijdens de lessen wordt er steeds vertrokken vanuit de voorkennis en leerbehoeften van de inburgeraars en wordt er verwacht dat de cursisten actief meewerken. Ze moeten zowel individueel als in groep oplossingen zoeken voor probleemsituaties. Naast kennis en vaardigheden wordt er ook aandacht geschonken aan de waarden en normen van onze samenleving.

De trajectbegeleider en de docent werken samen voor de verwezenlijking van de inburgeringstrajecten. De afstemming tussen maatschappelijke oriëntatie en trajectbegeleiding is dan ook voortdurend een aandachtspunt. Hierbij staat het belang van de inburgeraar altijd centraal.²

¹ ONTHAALBUREAU INBURGERING, *Trajectbegeleiding. Internet, z.j.*
(<http://www.inburgering.be/trajectbegeleiding>)

² ONTHAALBUREAU INBURGERING, *Maatschappelijke oriëntatie. Internet, z.j.* (<http://www.inburgering.be/mo>)

1.5.3 Loopbaanoriëntatie

Het doel van de loopbaanoriëntatie is de inburgeraar begeleiden en ondersteunen bij het maken van keuzes om zijn levensloopbaan verder te kunnen uittekenen. Daarbij wordt vertrokken vanuit de noden en wensen van de inburgeraars, het toekomstperspectief, de ervaringen en kwalificaties die de inburgeraar vanuit zijn of haar thuisland meebrengt.

De loopbaanoriëntatie bestaat uit 3 types.

- Professioneel perspectief: Inburgeraars met een professioneel perspectief kunnen begeleid worden naar werk en zelfstandig ondernemerschap. Deze begeleiding gebeurt door de VDAB. Voor zelfstandig ondernemerschap wordt in samenspraak met de VDAB doorverwezen naar Stebo. Stebo ontwikkelt vernieuwende projecten en diensten in het kader van samenlevingsopbouw en sociaal economische streekontwikkeling. Stebo is actief op 4 domeinen: buurtwerk, wonen, ondernemen en tewerkstelling.¹
- Educatief perspectief: Inburgeraars met een educatief perspectief worden begeleid in hun verdere studies. Ze worden doorverwezen naar het project Onderwijs-Inburgering van het Consortium en worden hier volledig geïnformeerd over het onderwijslandschap waar ze toegeleid kunnen worden naar kwalificeerbare opleidingen.
- Socio-cultureel perspectief: Het sociaal perspectief is geldig voor alle inburgeraars. Hier krijgen ze begeleiding voor deelname aan het socioculturele aanbod, vrijwilligerswerk en andere vrijetijdsbesteding. Het sociaal perspectief wordt ook maatschappelijke participatie genoemd.²

1.5.4 Nederlands als tweede taal (NT2)

Inburgeraars kunnen tijdens hun inburgeringstraject een basiskennis Nederlands verwerven. Het Onthaalbureau Inburgering Limburg vraagt advies aan het Huis van het Nederlands om te bepalen welke cursus Nederlands het meest geschikt is. Daarna volgt een intake door een consulent van het Huis van het Nederlands. Laaggeschoolden of mensen die traag leren worden doorverwezen naar een centrum voor basiseducatie. Hier bestaat een standaardcursus uit 4 modules van 60 uren. Hooggeschoolden of mensen die snel leren worden doorverwezen naar het centrum voor volwassenonderwijs waar ze een standaardcursus van 120 lessen kunnen volgen. Voor inburgeraars die hogere studies willen aanvatten en voldoen aan de toelatingsvoorwaarden is er een cursus van maximaal 90 uur. Die cursussen worden georganiseerd door universitaire talentcentra. Voor analfabeten of andersgeletterden bestaat er een NT2-traject voor richtgraad A1 uit 600 lessen.³

¹ SOCIALE ECONOMIE, *Stebo. Internet, z.j.* (<http://socialeconomie.be/onderneming/989>)

² ONTHAALBUREAU INBURGERING, *Loopbaanoriëntatie. Internet, z.j.* (<http://www.inburgering.be/lo>)

³ ONTHAALBUREAU INBURGERING, *Nederlands als tweede taal. Internet, z.j.* (<http://www.inburgering.be/NT2>)

Na het primair traject volgt het secundair traject bij de Vlaamse reguliere voorzieningen in de sectoren onderwijs, tewerkstelling, welzijn en cultuur. De bedoeling is dat de inburgeraar volwaardig kan participeren in de samenleving.

1.6 Werkingsprincipe : Appreciative Inquiry

De trajectbegeleider werkt met de “Appreciative Inquiry”¹ of de methode van het waardierend onderzoeken. Deze methode is een hulpmiddel om een verbinding te maken met de inburgeraar en zijn toekomst. Door vragen te stellen die positieve gevoelens opwekken gaat de trajectbegeleider de inburgeraar beter leren kennen. De trajectbegeleider probeert te onderzoeken welke sterktes gebruikt kunnen worden om de plannen van de inburgeraar te realiseren. Het is belangrijk dat de trajectbegeleider geen methodiek of een stappenplan gaat toepassen maar een zinvol gesprek houdt met de inburgeraar vanuit een positieve, onderzoekende houding. Dit houdt niet in dat alles positief gezien wordt. Het heeft geen zin om slecht nieuws in een mooie verpakking te verstoppen.

Uitgangspunten van de Appreciative Inquiry

Oprechte interesse

Oprechte interesse tonen in de inburgeraar. In zijn verhalen, toekomstplannen, leven in België. Zolang de interesse oprecht is zal de inburgeraar dat altijd aanvoelen en de vertrouwensrelatie tussen de trajectbegeleider en de inburgeraar versterken. Het eerste contact is zeer belangrijk om een goede relatie te kunnen uitbouwen.

De toekomst van de inburgeraar staat centraal.

De trajectbegeleider werkt samen met de inburgeraar voor het uitbouwen van zijn toekomst. Er wordt een traject uitgestippeld op basis van vragen zoals: Wat wil hij bereiken in België? Wat doet hij graag? Wat heeft hij nodig om zijn doel te bereiken?

De samenwerking tussen maatschappelijk oriëntatie en de trajectbegeleiding is ook van belang voor de inburgeraar. De inburgeraar kan leervragen doorgeven aan de trajectbegeleider. Deze leervragen worden dan doorgegeven aan de MO-docent. Deze zal dan rekening houden met deze vragen tijdens de lessen. De trajectbegeleider kan naast de

¹ BELIEN, P, *Appreciative Inquiry (A.I) in de praktijk van een trajectbegeleider. Hulp om je eigen A.I aanpak te ontwikkelen*. Lummen, Belien consulting company, 2011. (niet-gepubliceerde bundel) p. 2-4.

leervragen ook positieve eigenschappen, talenten en interesses doorgeven aan de docent deze zal de inburgeraar motiveren.

1. Contacttijd kwalitatief invullen

Door de hoge caseload is het moeilijk om veel gesprekken met de inburgeraars te hebben. Met een paar goede vragen kan je toch veel te weten komen op korte tijd. Het is belangrijk dat er tijdens elk contactmoment gepolst wordt naar het verloop van de cursussen of naar het dagelijks leven.

2. Zelfredzaamheid van de inburgeraar

De trajectbegeleider moet duidelijk maken dat de inburgeraar zelf verantwoordelijk is voor zijn traject en ontwikkeling. De trajectbegeleider is een “coach” geen “controleur” of hulpverlener.

1.7 Besluit

Er kan geconcludeerd worden dat het Onthaalbureau Inburgering Limburg een organisatie is die zich inzet voor de participatie en integratie van de inburgeraars in de samenleving. Samen met partnerorganisaties ondersteunen ze de inburgeraars. Tijdens het primaire traject zal het Onthaalbureau Inburgering Limburg een brug moeten maken naar andere voorzieningen zodat de overgang naar het secundaire traject makkelijk kan verlopen.

2 Theoretisch kader

2.1 Inleiding

Om een beter beeld te scheppen over de onderzoekspopulatie wordt er in dit deel dieper ingegaan op het begrip migratie. De verschillende soorten migratie en de motieven van migratie worden besproken om de Turkse migratie te kunnen kaderen.

Verder bekijken we de Turkse migratie van dichtbij. Hierin wordt vooral de geschiedenis en gezinshereniging onder de loep genomen. De invloeden op micro-, meso- en macroniveau op de partnerkeuze worden besproken om het Turkse huwelijk en de huwelijksmigratie beter te kunnen begrijpen.

Ten slotte wordt de niet onbelangrijke wet op de gezinshereniging besproken.

2.2 Migratie

2.2.1 Algemeen

Migratie¹ kan gezien worden als de structurele beweging van mensen van de ene plaats naar een andere met als doel daar voor een langere tijd te werken en te leven zonder regelmatig fysiek contact met de plaats van herkomst. We kunnen een onderscheid maken tussen de klassieke migratie, koloniale migratie en moderne migratie.

Klassieke migratie

De klassieke migratie is migratie door middel van natuurlijke dwang en alle vormen van fysieke en economische dwang die niet afhankelijk is van de markt. Voorbeelden zijn migratie door natuurrampen of door veroveringen.

Koloniale migratie

Onder koloniale migratie valt migratie die ontstaan is als gevolg van het Europees kolonialisme sinds Columbus. Deze bestaat uit verschillende stromen afhankelijk van de periode. Voorbeelden van de koloniale migranten zijn Europese kolonisten, Afrikaanse slaven en Aziatische contractarbeiders.

Moderne migratie

De moderne migratie is het gevolg van dekolonisatie, industrialisatie, urbanisatie en versnelde globalisering onder andere in transport en communicatie. Het is migratie dat grotendeels

¹ VAN STIPRIAAN, A., *Een cultuur van migratie in het Caraïbisch gebied*. Leiden, Universiteit Leiden, 2013. (niet-gepubliceerde bundel)

gestuurd wordt door de arbeidsmarkt en vertrekt grotendeels richting de geïndustrialiseerde wereld. De koloniale oorzaken spelen wel nog sterk mee.

2.2.2 Motieven migratie

De redenen voor migratie zijn doorheen de geschiedenis niet veel veranderd. Een levenskwaliteit dat als onvoldoende wordt ervaren zowel op economisch, sociaal, politiek of ecologisch vlak zorgt ervoor dat veel mensen hun geluk elders gaan opzoeken. Migratiestromen ontstaan vaak niet door een zoektocht naar rijkdom maar wel als een vluchtweg voor armoede. De meest voorkomende migraties zijn dan ook de armoedemigraties. Naast de armoedemigraties vormen migratie ten gevolge van gebiedsuitbreiding, vlucht omwille van politieke of religieuze redenen en de gedwongen mensenstroom naar overzeese strafkolonies ook een groot deel van migraties.¹

Binnenin migratie kan je een onderscheid maken tussen gedwongen en vrijwillige migratie. Je kan spreken van directe dwang bij verbanning, deportatie en slavernij. Vaak is de dwang niet direct maar indirect gelegen in de omstandigheden. Doordat het moeilijk is om een onderscheid te maken tussen dwang of vrijwillige migratie bij bijvoorbeeld migratie door economische omstandigheden worden de benamingen vrijwillige- en gedwongen migratie niet veel gebruikt.²

Om toch een structuur te verkrijgen in de oorzaken en motieven van migratie wordt er een onderscheid gemaakt tussen pull- en pushfactoren. Pullfactoren zijn factoren die een migrant aantrekken zoals welvaart, vrijheid en ruimte. De pushfactoren zijn factoren die migranten als het ware wegduwen van hun eigen land zoals armoede, werkloosheid en onderdrukking. Belangrijke push- en pullfactoren hebben te maken met werkmogelijkheden. Loonverschillen tussen bepaalde regio's zetten aan tot migratie. De push- en pullfactoren zijn niet gelijk voor iedereen. Een bepaalde bestemming kan sommige mensen aantrekken terwijl het voor andere helemaal niet aantrekkelijk is.³

Er zijn ook tal van factoren die de individuele migratiebeslissing beïnvloeden. Voorbeelden hierbij zijn de beschikbaarheid van vervoersmiddelen, het contact met mensen die al gemigreerd zijn en de afstand die afgelegd moet worden. Het is gebleken dat hoe groter de afstand is die afgelegd moet worden, hoe minder mensen er die afstand afleggen. Dit komt door verschillende redenen ten eerste omdat de beschikbare informatie afneemt naargelang de afstand toeneemt waardoor de onzekerheid stijgt. Ten tweede is het psychisch zwaarder naarmate men zich verder verwijderd van zijn vertrekpunt. Dit is vooral een niet te verwaarlozen

¹ DEKEYSER, M, *Migratie is een natuurlijke zaak*, Borgerhout, VAKA-Hand in Hand Vereniging voor Vrede en Verdraagzaamheid. 2003. (Dossier) p.13.

² SEGAL. A., *An atlas of international migration*. Hanszell publishers, London, 1993.p3-4.

³ DEKEYSER, M, o.c.,p 13

factor als het de eerste keer is dat men migreert. Ten derde heeft het ook te maken met de transportkosten die oplopen naargelang de afstand groter wordt.¹

Het inkomen van de migranten is verantwoordelijk voor de vervoersongelijkheid. Men spreekt van vervoersongelijkheid wanneer de mensen niet in gelijke mate gebruik kunnen maken van vervoersmiddelen. Als deze vervoersongelijkheid leidt tot verschillen in de bewegingsvrijheid en in de bereikbaarheid van gewenste bestemmingen kan het als een sociaal probleem beschouwd worden. De migranten met zeer ongunstige vervoersmogelijkheden worden vervoersarm genoemd.²

Men kan migratie ook verbinden aan bepaalde karaktertrekken van personen. Via persoonlijkheidsonderzoeken is het dan ook mogelijk om personen te klasseren naargelang ze al of niet eerder zullen migreren. Deze manier van werken is ontstaan doordat ze hebben vast gesteld dat sommige persoonlijkheden steeds de nood hebben om te migreren. Men kan er ook niet onderuit dat migratie een keuzeprocess is waarbij de persoonlijkheid een belangrijke rol speelt.³

2.3 Migratie naar België

2.3.1 Algemeen

Voor de twintigste eeuw kende België de migratie al maar toen was België meer een emigratieland dan een immigratieland. Doorheen de tijd is de migratie drastisch van richting veranderd. In de 19de eeuw steeg het bevolkingsaantal van Europa van 118 naar 187 miljoen. Hierdoor kwam de economie onder zware druk te staan en de werkloosheid steeg. De Europese overheden zagen Amerika als de oplossing en de emigratie werd gestimuleerd. Veel Europeanen trokken naar Amerika. Per jaar vertrokken er tussen de 1 en 1.4 miljoen mensen van Europa. Grotendeels vertrokken ze naar de Verenigde Staten totdat de immigratiewetten verstrengd werden door de economische recessie in de jaren dertig. Hierna kwam er stilaan een einde aan de emigratie.⁴

De immigratie in België volgt hetzelfde patroon als West-Europa en komt vooral op gang in “the golden sixties”. De snelle industriële ontwikkeling in België zorgde dat de vraag naar

¹ Greenwood. M.J., *Research on international migration in the U.S.A Survey. The journal of economic literature*, XIII, 1975. p.397-433.

² MICHAN, J.A, ROTHANGATTER, J.A., VAN KNIPPENBERG, C.W.F, *Handboek sociale verkeerskunde*. Van Gorcum, Assen, 1989. p.59.

³ STETZER, F.C., *A personality theory of US migration geography*. Tijdschrift voor economische en sociale geografie, LXXVI, 1985. P.43-52.

⁴ DEKEYSER, M, *Migratie is een natuurlijke zaak*. Borgerhout, VAKA-Hand in Hand Vereniging voor Vrede en Verdraagzaamheid, 2003. (Dossier) p. 27.

arbeidskrachten sterk toenam. Om aan deze vraag te kunnen voldoen werd België één van de eerste landen in Europa waar immigratie nodig was. In de Waalse steenkoolmijnen waren in 1910 ongeveer 250 000 buitenlandse werknemers werkzaam. Met de Eerste wereldoorlog daalde deze aantal maar steeg terug in de jaren dertig. De arbeidsmigranten bestonden vooral uit Polen en Italianen waarvan het aantal was opgelopen tot 300 000. ¹

Door de daling van arbeidskrachten kampten de meeste industriële sectoren na de Tweede Wereldoorlog met een tekort aan steenkool.² Ondanks er voordelen werden toegekend aan Belgische arbeiders die in de Belgische mijnen zouden werken, zoals een verbetering van de arbeidersomstandigheden en een betere salaris, vonden de meeste deze voorstellen niet aantrekkelijk. ³

Men was genoodzaakt om opnieuw arbeiders uit het buitenland aan te trekken. Door politieke veranderingen in Polen was dit land geen rekruteringszone meer maar tussen 1946 en 1948 kwamen ongeveer 65 000 Italianen aan in België. België was niet in staat om ze allen onder te brengen in logementen waardoor veel immigranten in oude gevangenkampen werden ondergebracht.⁴ Na de mijnramp van Marcinelle in augustus 1956 kwamen 200 Italianen om het leven. Italië eiste meer toezicht op de arbeidsomstandigheden waarin de Italianen tewerkgesteld werden. De Belgische werkgevers en overheid gingen daar niet op in en gingen op zoek naar andere rekruteringslanden.⁵ Er werden nieuwe akkoorden gesloten met Spanje (1956), Griekenland (1957), Marokko (1964) en Turkije (1964). Enkele jaren later volgden ook akkoorden met Tunesië (1969), Algerije (1970) en Joegoslavië (1970). ⁶

West-Europa onderging in de jaren zestig een sociaal-economische transformatie. De toename van de productie en productiviteit zorgde voor een stijging van de levensstandaard. Dit was ook het geval in België. Er was een sterke stijging van het aantal buitenlandse arbeiders door de economische hoogconjunctuur. Men slaagde er niet in om bepaalde delen van de arbeidsmarkt aantrekkelijk te maken voor Belgen waardoor men beroep deed op buitenlandse werkkrachten.⁷ De buitenlandse arbeiders werden hoofdzakelijk tewerkgesteld in de mijnen, de metaalindustrie en de bouw.⁸

¹ LOOBUYCK, P., *Vreemdelingen over de (werk)vloer. Het debat over arbeidsmigratie en de migratiestop in kaart*. Gent, Academia Press, 2001.p.90-91.

² MARTINIELLO, M., REA, A., *Et si on racontait... une histoire de l'immigration en Belgique*. Brussel, Communauté française de Belgique, 2002. p.2

³ MARTENS, A., MOULAERT, F., *Buitenlandse minderheden in Vlaanderen-België: wetenschappelijke inzichten en overheidsbeleid*. Kapellen, Nederlandse boekhandel, 1985. p.175.

⁴ MARTINIELLO, M., REA, A., o.c.,p.2-4

⁵ MARTENS, A., MOULAERT, F.,o.c.,p.175.

⁶ MARTINIELLO, M., REA, A., o.c.,p.4.

⁷ CASTECKER, F., *Vluchtelingenbeleid in de naoorlogse periode*. Brussel, VUB Press, 1992.p.19.

⁸ BAYAR, A., MORELLI, A., *Geschiedenis van het eigen volk: de vreemdeling in België, van de prehistorie tot nu*. Leuven, Kritak, 1993.p.323.

Midden de jaren 60 gingen de eerste stemmen op om gastarbeiders met hun familieleden te integreren in België. Dit was namelijk een middel om de veroudering van België tegen te gaan en ook een middel om België aantrekkelijker te maken voor buitenlandse arbeiders.¹ Voor de promotie van de familiale integratie werd de brochure *Vivre et travailler en Belgique* verspreid in Turkije en Marokko. In de inleiding staat: “*Gastarbeiders, welkom in België! Droomt U ervan in België te komen werken? Hebt U reeds de grote beslissing genomen? Wij, Belgen, zijn verheugd om de bijdrage van uw werkkraft en uw verstand aan ons land. De emigratie naar een land dat zo verschillend is van het uwe, brengt ongetwijfeld aanpassingsproblemen mee. Deze moeilijkheden zullen echter veel gemakkelijker overwonnen worden, wanneer U een normaal, familiaal leven leidt (...).*”² Ook volgde een reglementering waarin stond dat een deel van de reiskosten van echtgenote en kinderen terugbetaald werden. De gezinshereniging stond niet vast met het feit van definitieve vestiging maar werd wel vaak realiteit.

2.3.2 Turkse migratie

In 1964 sloot België een bilateraal akkoord af met Turkije. Tussen 1961 en 1973 vertrokken meer dan 15000 Turkse arbeiders naar België. Deze instroom verliep in twee golven. In het begin trokken de mensen hoofdzakelijk naar de steenkoolmijnen in de provincies Luik, Henegouwen en Limburg. Later naar steden als Gent, Brussel en Antwerpen.³ Waarschijnlijk migreerden er in deze periode meer Turken buiten de bemiddeling van de overheden.⁴ De enorme wachtlijsten en de omkoperij zorgden ervoor dat veel kandidaten niet officieel migreerden.⁵ Velen kwamen als toerist waarbij ze een visum voor 3 maanden kregen. Deze drie maanden werden dan gebruikt om werk te vinden omdat volledige tewerkstelling volstond voor een regularisatie. Om de illegale stroom te stoppen zet de overheid de vakbonden onder druk om de arbeidsvergunning te verplichten maar deze maatregel was niet genoeg om de illegale stroom te kunnen stoppen.

Tussen 1969 en 1974 kwamen weer duizenden Turkse arbeiders op een illegale manier naar België. Het werven van deze illegale arbeiders had heel wat voordelen voor de werkgevers. Bepaalde uitgaven vielen weg, de arbeiders konden geen aanspraak maken op sociale zekerheid en het uitbetalen van overuren.⁶ Door de steeds toenemende werkloosheid en economische recessie werd er een halt geroepen voor de arbeidsmigratie.⁷

¹ VERMEIR, E. *Immigranten in de grootstad*. Antwerpen, RISO, 1986.p.3.

² MARTINIELLO, M., REA, A., o.c.,p.4.

³ OZUEKREN, S., VAN KEMPEN, R., *Turks in European cities: housing and urban segregation*. Utrecht, Ercomer, 1997.,p.68.

⁴ LOOBUYCK, P.,o.c.,p.91-92.

⁵ RENIERS, G., “*International migration, On the history and selectivity of Turkish en Moroccan migration to Belgium*”. z.p., z.u., 1999.,p.683.

⁶ BAYAR, A., MORELLI, A.,o.c.,p.324.

⁷ MARTIN, P., *The unfinished story: Turkish labour migration to Western Europe: with special reference to the Federal Republic of Germany*. Geneva, International labour office, 1991.,p.13.

Maar de Turkse bevolking in België bleef stijgen in de jaren zeventig en tachtig door de gezinshereniging, gezinsvorming en het geboorteoverschot. De migratie door de gezinshereniging en gezinsvorming was zelfs groter dan de arbeidsmigratie.

2.4 Huwelijksmigratie

2.4.1 Volgmigratie, gezinsvorming en gezinshereniging

Volgmigratie is een officiële migratiekanaal naar België. Het is een overkoepelende term waaronder de gezinshereniging en gezinsvorming bestaan. Men spreekt van gezinshereniging als er sprake is van migratie van partners, ascendanten en descendanten in rechte lijn waarvan de familieband was gesloten voor de migratie door huwelijk of door afstamming. Wanneer een Belg beoogt te huwen met een persoon die geen geldige, permanente verblijfsvergunning heeft in België is er sprake van gezinsvorming. De gezinshereniging en gezinsvorming zijn ook de twee juridische procedures voor huwelijksmigratie.

Na de arbeidsmigratiestop is de migratie uit Turkije stelselmatig blijven toenemen. Turken vormen samen met de Marokkanen de grootste nationaliteitsgroepen van buiten de EU in België. Voor beide vormt de gezinshereniging de voornaamste toegangspoort.¹ Maar de huwelijksmigratie herleiden tot enkel huwelijken van Marokkanen en Turken met een partner uit hun herkomstland zou een gebrekkig beeld zijn van de realiteit. De zogenaamde 'bruidonorlanden' (Filipijnen, Thailand, Brazilië) vormden ten tijde van Deschamps al 10 procent van de vrouwelijke huwelijksmigranten. Ook de landen van de Europese Unie van voor de uitbreiding van 2004 zijn verantwoordelijk voor iets meer dan 20 procent van de huwelijksmigranten.²

De partnerkeuze is een fundamenteel aspect van de huwelijksmigratie. Hoe komt het dat veel Turken kiezen voor een partner uit Turkije? Binnen dit kader stelt Loobuyck 2 punten vast. Het eerste punt is dat mannen verondersteld worden vrij te zijn om een huwelijkspartner te kiezen waarbij ze vaak kiezen voor een partner uit de herkomstregio omdat zij minder een bedreiging voor hun traditionele mannelijke norm vormen. Bij de vrouwen is het anders dan bij de mannen. Zij hebben de keuzevrijheid niet maar worden door sociale druk bijna genoodzaakt om te huwen met iemand uit de herkomstregio. Het tweede punt is dat etnische minderheden als conservatief beschouwd worden die de huwelijksmigratie als een verderzetting van de traditionele huwelijkspatronen en praktijken beschouwd.³

¹ HEYSE, P., PAUWELS, F., TIMMERMAN, C., WETS, J., *Liefde kent geen grenzen: Een kwantitatieve en kwalitatieve analyse van huwelijksmigratie vanuit Marokka, Turkije, Oost Europa en Zuid Oost Azië*. Antwerpen/Leuven, Centrum voor gelijkheid van Kansen en voor Racismebestrijding, 2007. P. 4-5.

² LODEWYCKX, I., MARYNISSEN, R., VAN CAUDENBERG, R., YALCIN, H., *Verliefd, verloofd... gemigreerd. Een onderzoek naar Turkse huwelijksmigratie in Vlaanderen*. Antwerpen/Hasselt, Steunpunt gelijkekansenbeleid, 2006., p.25.

³ LODEWYCKX, I., MARYNISSEN, R., VAN CAUDENBERG, R., YALCIN, H., o.c.. p. 26.

Om een genuanceerd beeld te krijgen van de factoren die de partnerkeuze en relatievorming bepalen zullen we de verschillende niveaus die een invloed kunnen hebben van dichterbij bekijken.

2.4.2 Invloeden partnerkeuze

2.4.2.1 Invloeden op macroniveau

Migratienetwerken spelen een belangrijke rol in de internationale migratiedynamiek. Dit is ook zo voor de Turkse migratie. De Turkse migratie kan niet beschouwd worden als een beweging van A naar B maar eerder als een proces van voortdurende beweging en interactie tussen verschillende locaties in verschillende landen. We kunnen spreken van transnationale migratienetwerken. Deze migratienetwerken situeren zich in migratieruimten waarbij geen originele ruimte is maar wel een samengestelde, autonome ruimte die boven op de Europese nationale ruimtes gesitueerd is en die transnationaal en grensoverschrijdend is. Door intense banden tussen het bestemmingsland en het land van oorsprong strekt de Turkse huwelijksmarkt zich uit over de nationale grenzen. Vaak vestigen Turkse migranten die uit dezelfde streek in Turkije afkomstig zijn zich ook in dezelfde regio's in België hierdoor kunnen ze hun gemeenschap reconstrueren en de sociale structuren behouden worden. Door de hechte banden van deze gemeenschappen en de herkomststreek worden huwelijken over de grenzen heen mogelijk gemaakt. ¹

Huwelijksmigratie veronderstelt een hoge mate van solidariteit. Deze solidariteit is bij de Turkse gemeenschap in België erg groot en wordt verklaart door het feit dat de Turkse migranten voornamelijk afkomstig zijn uit de rurale gebieden waar de groepssolidariteit een belangrijke rol speelt. Ook het taalprobleem van Turkse migranten wordt aangehaald als verklarende factor. Doordat de meeste Turken geen Nederlands of Frans spreken als ze in België aankomen, hebben ze een bemiddelaar uit eigen gemeenschap nodig voor contacten met de wereld buiten de Turkse gemeenschap. ²

Naast de transnationale netwerken wordt de emigratiedruk in de landen van herkomst als een belangrijke factor beschouwd. De oorzaak hiervan is de demografische groei waardoor er onvoldoende werkmogelijkheid is in Turkije (Timmerman & Vanderheyden, 2005). Ook het rooskleurige beeld van migranten die al in Europa wonen, waarbij de negatieve informatie genegeerd wordt, zorgt voor aantrekkingskracht (Timmerman, 2006). De huwelijksmigratie was voor velen door het migratiebeleid de enige kans voor emigratie en het verbeteren van hun socio-economische positie. Dit moet niet enkel negatief en als een strategie gezien

¹ LODEWYCKX, I., MARYNISSEN, R., VAN CAUDENBERG, R., YALCIN, H., o.c., p. 27.

² LODEWYCKX, I., MARYNISSEN, R., VAN CAUDENBERG, R., YALCIN, H., o.c., p. 27.

worden want status- en positieverbetering spelen vaak een rol bij partnerkeuze en sluit het aspect van liefde of de wens een duurzame relatie uit te bouwen niet noodzakelijk uit.¹

Ten slotte werd de onevenwichtige sekseverhouding in België ten tijde van de eerste generatie Turkse mannen in België ook gezien als een belangrijk factor voor de huwelijksmigratie. Deze kwantitatieve samenstelling van de migrantengroep kan als een verklaringsfactor gebruikt worden voor oude migratiehuwelijken maar voor de huidige huwelijksmigratie is deze factor niet meer gebruikelijk.²

2.4.2.2 Invloeden op mesoniveau

Naast de structurele factoren speelt de directe sociale omgeving namelijk de familie, leeftijdsgenoten en de gemeenschap, waar men deel uitmaakt, ook een belangrijke rol bij de partnerkeuze. De partnerkeuze wordt niet beschouwd als een individuele keuze op basis van een individuele emotie maar als een gebeuren waarbij de familie en omgeving ook een rol speelt. In een Turks huwelijk hebben de ouders een grote invloed op de partnerkeuze. Het huwelijk wordt gezien als een verantwoordelijkheid van de ouders en is collectivistisch van aard (Loobuyck, 2005).³ Bij de jongere generatie worden wel de eerste tekenen van individualisering en het toenemen van belang van de eigen mening wat betreft de partnerkeuze vastgesteld. De invloed van de ouders is wel nog steeds aanwezig en wordt door de jongeren ook aanvaard. Zelfs wanneer de jongeren een grote mate van keuzevrijheid hebben vragen ze vaak toch naar de mening van de ouders en streven ze naar hun goedkeuring. Door hun collectivistische waardepatroon is het voor jongeren normaal dat de ouders ook een stem krijgen in hun partnerkeuze. De invloed van de ouders zorgt ervoor dat de blikken onbewust in de richting van de herkomstland georiënteerd worden.⁴

De ontmoetingsruimten hebben ook een belangrijke invloed op de partnerkeuze. De belangrijkste zijn de opleiding, de woonomgeving en de plaatsen waar de vrije tijd wordt doorgebracht. Het is opvallend dat de interetnische contacten worden beperkt omdat al deze ontmoetingsplekken gekenmerkt worden door een hoge mate van segregatie. De kansen op huwelijken tussen verschillende gemeenschappen zijn hierdoor niet erg groot. De jongeren halen als grootste bezwaar voor een gemengd huwelijk “de negatieve reactie van de ouders” aan en kiezen liever een partner die “bij de familie past”.

Uit het onderzoek van Steckx en Bouw (2005) is vastgesteld dat zowel ouders als de jongeren benadrukt hebben dat een zelfde herkomst de beste garantie is dat het koppel en de families

¹ LODEWYCKX, I., MARYNISSEN, R., VAN CAUDENBERG, R., YALCIN, H., o.c., p. 28.

² LODEWYCKX, I., MARYNISSEN, R., VAN CAUDENBERG, R., YALCIN, H., o.c., p. 28.

³ LODEWYCKX, I., MARYNISSEN, R., VAN CAUDENBERG, R., YALCIN, H., o.c., p. 29.

⁴ LODEWYCKX, I., MARYNISSEN, R., VAN CAUDENBERG, R., YALCIN, H., o.c., p. 30.

op dezelfde golflengte zitten. Het blijft dan natuurlijk een vraag waarom de jongeren dan niet kiezen voor een partner uit de eigen migrantengemeenschap? Dit wordt verklaart door de sterke sociale controle en beperkte omgang tussen de beide seksen in de Turkse migrantengemeenschap. Door de sociale controle is het moeilijk om uitgebreide contacten te leggen met het andere geslacht. Voor de meisjes kan dit leiden tot geroddel. De sociale controle is veel minder tijdens de jaarlijkse vakantie waardoor jongeren gemakkelijker contacten kunnen leggen met het andere geslacht. Tijdens deze vakanties worden dan ook vaak huwelijkspartners gevonden.¹

2.4.2.3 Invloeden op microniveau

Uiteraard speelt de persoonlijke voorkeur ook een cruciale rol bij de partnerkeuze. Naast de sterke sociale controle dat het huwelijk binnen de migrantengemeenschap belemmert blijkt het dat Turkse jongens en meisjes binnen de migrantengemeenschap een ander beeld hebben van elkaar dan hun "ideale partner". Uit verschillende onderzoeken in 2005 is gebleken dat de jongens de meisjes niet traditioneel genoeg vinden. Ze vinden dat de meisjes te "zelfstandig" zijn. De meisjes aan de andere kant vinden de jongens te traditioneel en slecht opgeleid. Het beeld dat ze hebben van de andere sekse in hun herkomstland is veel positiever. Volgens de meisjes zijn jongens in hun herkomstland opener, rustiger en beter geschoold dan de jongens in de migrantengemeenschap. De Turkse jongens vinden het positief dat de meisjes in het herkomstland traditioneler en strenger zijn opgevoed waardoor ze niet afkerig zouden staan tegenover een seksespecifiek rollenpatroon. In de realiteit heeft Turkije zelf maatschappelijke ontwikkelingen doorgemaakt waardoor ze steeds meer lijken op West-Europa op sociaal-cultureel vlak. De migrantenjongeren zijn vaak niet op de hoogte van de ontwikkelingen in Turkije waardoor ze vaak met tegengestelde verwachtingen in een huwelijk stappen. De jongens verwachten dat een meisje uit Turkije meer teruggetrokken zal zijn en het gezag van hun echtgenoot zal accepteren terwijl de meisjes uit Turkije juist naar hier komen met een emancipatiewens. Door het gebrek aan informatie over België wordt de nieuwkomer wel volledig afhankelijk van haar echtgenoot en zijn familie en is deze wens zeer moeilijk uit te voeren. Bij de meisjes is het juist omgekeerd. Wanneer zij trouwen met iemand van het herkomstland zijn zij meer vrij doordat de schoonouders achterblijven. Het traditionele huwelijkspatroon werd op deze manier omgegooid.²

De verschillende niveaus functioneren door en met elkaar. Ze zorgen samen voor het feit dat de huwelijksmigratie in de Turkse gemeenschap nog steeds bestaat. Wel is er de laatste jaren in sterke daling.

¹ LODEWYCKX, I., MARYNISSEN, R., VAN CAUDENBERG, R., YALCIN, H., o.c., p. 31.

² LODEWYCKX, I., MARYNISSEN, R., VAN CAUDENBERG, R., YALCIN, H., o.c., p. 32-34.

2.4.3 Daling huwelijksmigratie in Limburg

Zoals eerder al vermeld is de huwelijksmigratie een belangrijk migratiekanaal. Het zorgt elk jaar voor nieuwe migranten in Limburg. Toch staat deze vorm van migratie onder druk. Uit een onderzoek 'Migrant zkt toekomst' is gebleken dat Turkse en Marokkaanse jongeren steeds minder kiezen voor een partner uit het herkomstland. Het percentage van Limburgse Turken dat kiest voor een partner uit het herkomstland tussen 2001 en 2008 is gedaald van 48% tot 35,7%. Deze daling is aanwezig zowel bij de vrouwen als bij de mannen. De Turkse vrouwen kiezen minder voor een man uit het herkomstland dan de mannen. In 2001 koos 45.4% voor een partner uit Turkije in 2008 was het gedaald tot 35.7%. Bij de mannen is dit percentage gedaald van 45.4% in 2001 tot 36.7% in 2008. Bovendien is de wetgeving sinds kort ook verstrengd. Het is moeilijker geworden om een familielid naar België over te laten komen.¹

2.5 Wet gezinshereniging

2.5.1 Algemeen

Zoals eerder al vermeld kunnen Belgen, EU-burgers en niet-EU-vreemdelingen die in België verblijven hun gezinsleden naar België laten overkomen via de procedure van gezinshereniging. De regels voor de gezinshereniging verschillen naargelang de persoon in België de Belgische nationaliteit of de nationaliteit van een EU-lidstaat heeft.²

De wet van 8 juli treedt in werking op 22 september 2011 waardoor er een nieuwe, strengere wet op de gezinshereniging geldt. Sindsdien zijn er nieuwe voorwaarden bijgekomen waarbij Belgen en niet-EU-vreemdelingen zich aan strikte huisvestingsvereisten moeten houden en over een inkomen van minstens 120% van het leefloon uit eigen middelen moeten beschikken.²

De wet van 8 juli 2011 is een wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van betreft de voorwaarden tot gezinshereniging.²

2.5.2 Voldoende huisvesting

Sinds de nieuwe wet moet de persoon die zijn/ haar echtgenote, partner en/ of kinderen wil laten overkomen over voldoende huisvesting beschikken. Wat we hieronder moeten verstaan werd tot de nieuwe wet aan de Koning toevertrouwd. Nu bepaalt de wet dat de huisvesting moet beantwoorden aan de voorwaarden die gesteld worden aan een onroerend goed dat als

¹ KALAAI, I, *Migratie en integratie in Limburg*, Hasselt, Provinciaal Integratiecentrum Limburg, 2012. p. 18-19. (Brochure)

² CORBUS, Strengere regels voor gezinshereniging. z.j.. (<http://www.corbus.be/documents/news-items/kl1488082-strengere-regels-voor-gezinshereniging.xml?lang=nl>)

hoofdverblijfplaats wordt verhuurd. De woning moet voldoen aan de elementaire veiligheids-, gezondheids- en woonkwaliteitsvereisten.¹

2.5.3 Toereikende bestaansmiddelen

De tweede voorwaarde om je partner, echtgenote en/of kinderen te laten overkomen als Belg of derdelander is over een stabiele en regelmatige inkomen beschikken om te voorkomen dat hij of zijn overgekomen familieleden ten laste van openbare overheden zouden vallen. Zoals eerder al vermeld ligt de ondergrens van het inkomen op 120% van het leefloon. Het leefloon of inkomsten uit kinderbijslag tellen niet mee maar een werkloosheidsuitkering telt wel mee omdat het vanuit Europa wordt opgelegd. In elk Europees land telt een werkloosheidsuitkering mee omdat het betekent dat je ooit gewerkt hebt. Maar in België kan het dat je een werkloosheidsuitkering krijgt zonder ooit gewerkt te hebben. Zo betaalt de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening maandelijks een wachttuitkering uit aan vele honderden vijftigplussers. Het gaat om mensen die zich minstens twintig jaar geleden na hun studies hebben ingeschreven als werkloze en sindsdien nooit hebben gewerkt. In 2011 kostten de 'eeuwige schoolverlaters' de staat 5 miljoen euro.²

2.5.4 Duurzame relatie

Een andere voorwaarde, die in de nieuwe wet aangescherpt is, is die van de "duurzame relatie". Om je partner of echtgenote te kunnen laten overkomen moet je de stabiliteit en duurzaamheid van een relatie aantonen. Dit is mogelijk als de partners gedurende minstens één jaar voor de aanvraag tot gezinshereniging onafgebroken hebben samengewoond, een voorafgaande relatie van 2 jaar kunnen bewijzen of als de partners een gemeenschappelijk kind hebben. Deze voorwaarde geldt ook in de procedure van gezinshereniging met een EU-burger.¹

2.5.5 Specifieke voorwaarden

Na de nieuwe wet zullen derdelanders met een onbeperkt verblijfsrecht slechts aan gezinshereniging kunnen doen wanneer ze minstens 12 maanden toegelaten of gemachtigd zijn tot een onbeperkte verblijfsduur in België of minstens 12 maanden gemachtigd zijn om zich in België te vestigen. Deze minimumtermijn bestond voor de nieuwe wet niet en geldt er in sommige gevallen nog steeds geen termijn.³

De Belg en de echtgeno(o)t(e) waarmee zij zich willen herenigen moeten door de nieuwe wet minstens 21 jaar oud zijn. Dit geldt ook voor EU-burgers en hun partners. Het is belangrijk om

¹ CORBUS, Strengere regels voor gezinshereniging. z.j.. (<http://www.corbus.be/documents/news-items/kl1488082-strengere-regels-voor-gezinshereniging.xml?lang=nl>)

² FRANCKEN, T., SMEYERS, S., *België Land zonder grens. Hoe moet het verder met ons asiel- en migratiebeleid?*. Leuven, Davidsfonds uitgeverij, 2012. p. 41-43.

³ CORBUS, Strengere regels voor gezinshereniging. z.j.. (<http://www.corbus.be/documents/news-items/kl1488082-strengere-regels-voor-gezinshereniging.xml?lang=nl>)

duidelijk te maken dat het hier niet gaat om het huwelijksrecht maar om een minimale leeftijd voor het verblijfsrecht. Iedereen mag trouwen of wettelijk samenwonen vanaf achttien jaar, maar de niet-Europese partners krijgen pas een verblijfsrecht in België vanaf 21 jaar. Bloedverwanten van een Belg in opgaande lijn hebben geen recht meer op gezinshereniging. Enkel de ouders van minderjarige hebben recht op gezinshereniging om zich te kunnen voegen bij hun kind dat in België verblijft.¹

2.5.6 Gezinshereniging op basis van tewerkstellingsovereenkomsten

Gezinshereniging op basis van de tewerkstellingsovereenkomsten dat België heeft afgesloten met Marokko, Turkije, Tunesië, Servië, Montenegro, Kroatië, Macedonië en Bosnië-Herzegovina wordt beperkt. De mensen afkomstig uit deze landen kunnen het recht op gezinshereniging enkel nog invoeren als de persoon die naar België komt zijn verblijfsrecht in België verloor door het feit dat hij naar België is gekomen omwille van een tewerkstelling in het kader van een tewerkstellingsovereenkomst of als de afstammingsband, de echtelijke band of het geregistreerd partnerschap al bestond voor die persoon in ons land aankwam.¹

2.5.7 Procedure

De nieuwe regels gelden niet enkel voor de voorwaarden van gezinshereniging maar ook voor de behandeling van de dossiers.¹

De controleperiode in de procedure van gezinshereniging met een Belg en een EU-burger wordt opgetrokken van 2 tot 3 jaar. In bepaalde gevallen blijft de oude regeling van toepassing. Ook in de behandelingstermijn van de procedure gezinshereniging is verandering in gekomen. Deze bedraagt voortaan 6 maanden in plaats van 9 en is 2 maal verlengbaar met 3 maanden.¹

Als er een weigering of intrekking van het verblijf van een derdelander met onbeperkt verblijfsrecht gebeurt kan het zijn dat de vreemdeling of de persoon die hij voegt de kosten van de repatriëring moet betalen.¹

2.6 Besluit

In dit deel werd als eerst de redenen van migratie besproken. Deze zijn doorheen de geschiedenis niet veel veranderd. Een levenskwaliteit dat als onvoldoende wordt ervaren zorgt ervoor dat vele mensen hun geluk ergens anders gaan opzoeken. Dit was ook de reden voor de Turkse arbeidsmigratie. Door de toenemende werkloosheid en economische recessie werd er een halt geroepen aan de arbeidsmigratie maar de Turkse bevolking bleef stijgen door de gezinshereniging, gezinsvorming en geboorteoerschot. De migratie door de gezinshereniging en gezinsvorming was zelfs groter dan de arbeidsmigratie.

Verschillende factoren op macro-, meso-, en microniveau zorgden ervoor dat migranten hun partner gingen zoeken in het herkomstland. De laatste jaren is de gezinsvorming met een partner uit herkomstland gedaald. Bovendien is het ook moeilijker om een partner of familielid naar België te laten overkomen omdat de wetgeving is verstrengd.

3 Praktijk

3.1 Inleiding

In dit deel zal duidelijk worden welke werkwijze er gehanteerd is tijdens het onderzoek en welke resultaten er bekomen zijn. De resultaten geven de lezer een beeld over de tevredenheid van de Turkse inburgeraars over de trajectbegeleiding bij het Onthaalbureau Inburgering Limburg. Meer bepaald de tevredenheid over de ligging en bereikbaarheid van het Onthaalbureau Inburgering Limburg, de duur van het traject en de duur van de gesprekken. Ook de resultaten over de trajectbegeleider namelijk de tevredenheid over de vriendelijkheid en bereikbaarheid van de trajectbegeleider zullen weergegeven worden. Ten slotte volgt er een conclusie en aanbevelingen op basis van de waargenomen resultaten. Deze resultaten zijn gebaseerd op slechts een gedeelte van de inburgeraars en kunnen niet veralgemeend worden.

3.2 Methodologie

3.2.1 Tevredenheidsonderzoek

Het Onthaalbureau Inburgering is een organisatie die een traject biedt voor de inburgeraar met de inburgeraar voor ogen. De tevredenheid van de inburgeraar is hier dus ook zeer belangrijk. De tevredenheid van de inburgeraar kan niet gelijkgesteld worden met de kwaliteit van de dienstverlening maar het heeft hier wel een rol in. Er werd gekozen voor een kwantitatieve tevredenheidsonderzoek omdat de mening van meerdere inburgeraars bevroegd kan worden en de resultaten gemakkelijk omgezet kunnen worden in concrete verbeteringen van de dagelijkse begeleiding en deze kan zorgen voor een verbetering van de prestaties van het Onthaalbureau Inburgering.

3.2.2 De onderzoekseenheden

De onderzoekspopulatie bestaat uit Turkse inburgeraars die een inburgeringstraject hebben gevolgd. Door de veranderingen in het traject en de trajectbegeleiding werd er bij het bepalen van de populatie rekening gehouden met de datum van het gevolgde traject. Enkel de inburgeraars die ten vroegste in 2012 een inburgeringsattest ontvangen hebben werden opgenomen in de onderzoekspopulatie. In het totaal waren dat 398 Turkse inburgeraars. Wegens gebrek aan tijd en mogelijkheid werd er een steekproefgrootte van 100 inburgeraars gebruikt waarvan de foutenmarge gelijk is aan 8.49%.

Bij het bepalen van de respondenten werd er rekening gehouden met het geslacht van de inburgeraars en het geslacht en de talen van de trajectbegeleiders.

Onderzoekspopulatie

TB: Niet Turks V	Totaal IB: 208	IB V: 104	IB M: 104
TB: Niet Turks M	Totaal IB: 36	IB V: 12	IB M: 24
TB: Turks V	Totaal IB: 111	IB V: 52	IB M: 59
TB: Turks M	Totaal IB: 43	IB V: 20	IB M: 23

Steekproef

TB: Niet Turks V	Totaal IB: 52	IB V: 26	IB M: 26
TB: Niet Turks M	Totaal IB: 9	IB V: 3	IB M: 6
TB: Turks V	Totaal IB: 28	IB V: 15	IB M: 13
TB: Turks M	Totaal IB: 11	IB V: 5	IB M: 3

3.2.3 De Onderzoeksvragen

De centrale onderzoeksvraag is:

- Zijn de Turkse inburgeraars tevreden over de trajectbegeleiding binnen het Onthaalbureau Inburgering Limburg?

Deze vraag is opgesplitst in 3 specifiekere onderzoeksvragen:

- In hoeverre zijn de Turkse inburgeraars tevreden over de ligging en begeleiding binnen het Onthaalbureau Inburgering Limburg?
- Speelt de taalkennis en het geslacht van de trajectbegeleider een rol op de tevredenheid van de inburgeraars?
- Welke aanbevelingen hebben de inburgeraars op de trajectbegeleiding binnen het Onthaalbureau Inburgering Limburg?

3.2.4 De enquête

Om een adequaat antwoord te vinden op de onderzoeksvraag werd er een kwantitatief onderzoek uitgevoerd. Er is gebruik gemaakt van een enquête bestaande uit voornamelijk gesloten vragen en enkele open vragen. Door middel van een kwantitatief onderzoek kon er een grotere doelgroep bevraagd worden en werd er cijfermatig inzicht verkregen. De antwoorden op de vragen konden omgezet worden in cijfers die een zeer duidelijk beeld scheppen over de tevredenheid van de Turkse inburgeraars over de trajectbegeleiding.

De uiteindelijke vragen zijn opgesteld na het ondernemen van verschillende stappen. Deze enquête is opgenomen in de bijlage. Als eerste werd de trajectbegeleiding geobserveerd om te bepalen welke onderdelen bevraagd en onderzocht konden worden. Hierna werden andere onderzoeken en enquêtes over de trajectbegeleiding bekeken en informatie doorgenomen

voor het opstellen van de vragen. Als laatste werden de vragen nagekeken door de regio coördinator en enkele trajectbegeleiders van het Onthaalbureau Inburgering Limburg regio west. Aan de hand van hun mening werden er nog enkele vragen toegevoegd die zij graag beantwoord wilden zien. Uiteindelijk werd er een vragenlijst opgesteld met 7 onderdelen namelijk de persoonsgegevens, de algemene tevredenheid, de aanmelding, de communicatie, de begeleiding, de trajectbegeleider en aanbevelingen. De vragen werden overzichtelijk, compleet, neutraal en duidelijk opgesteld.

Om de tevredenheid van de trajectbegeleiding te meten werden gestructureerde vragen opgenomen in een vijfpuntenschaal gaande van “zeer tevreden” tot “zeer ontevreden”. Bij het meten van de tevredenheid over de hoeveelheid van bepaalde onderdelen werd er ook de schaal gebruikt van “te veel” tot “te weinig”. De respondenten hadden bij enkele vragen ook de mogelijkheid om te antwoorden met “niet van toepassing”. Om een concreter beeld te krijgen over de begeleiding en de aanbevelingen tot verbetering werd er ook gebruik gemaakt van enkele open vragen.

3.2.5 De dataverzamelmethode

De enquêtes werden gedeeltelijk telefonisch en gedeeltelijk schriftelijk afgenomen. Er werden mensen bevraagd die het traject volledig doorlopen hadden en die nog bezig waren met hun traject. Inburgeraars die nog bezig zijn met hun traject werden schriftelijk geënquêteerd tijdens de MO-lessen. Dat waren er 35. De overige inburgeraars die hun traject al beëindigd hebben werden telefonisch bevraagd. Dit waren er 65 en per enquête nam het gemiddeld 15 minuten in beslag. Het telefonisch afnemen van de enquêtes neemt meer tijd in beslag dan een schriftelijke enquête maar zorgt ervoor dat de respondenten om verduidelijking kunnen vragen en worden alle enquêtes ook correct ingevuld. De respondenten die telefonisch bevraagd werden, werden op een aselechte manier uit een lijst gekozen waarin heel de onderzoekspopulatie verdeeld was op basis van het geslacht van de inburgeraar en het geslacht en taal van de trajectbegeleiders.

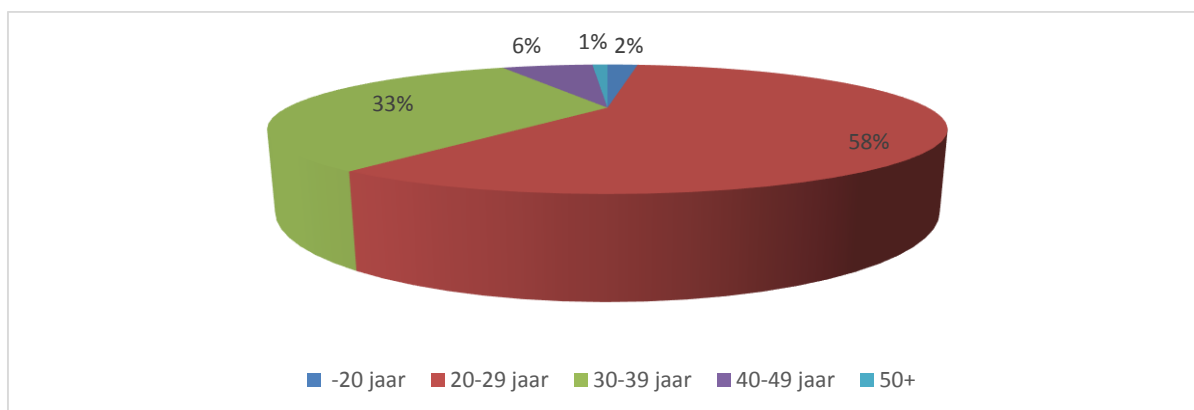
3.2.6 De verwerking

Na het afnemen van de enquêtes werden alle vragen apart verwerkt. De gegevens werden omgezet in percentages en diagrammen zodat alle vragen afzonderlijk bekeken en percentueel weergegeven konden worden. De open vragen werden gebruikt om meer diepgang te verkrijgen. Ze werden geanalyseerd en vormden een meerwaarde aan de beschrijvende kwantitatieve analyses en konden gebruikt worden voor het vormen van bepaalde conclusies.

3.3 Resultaten

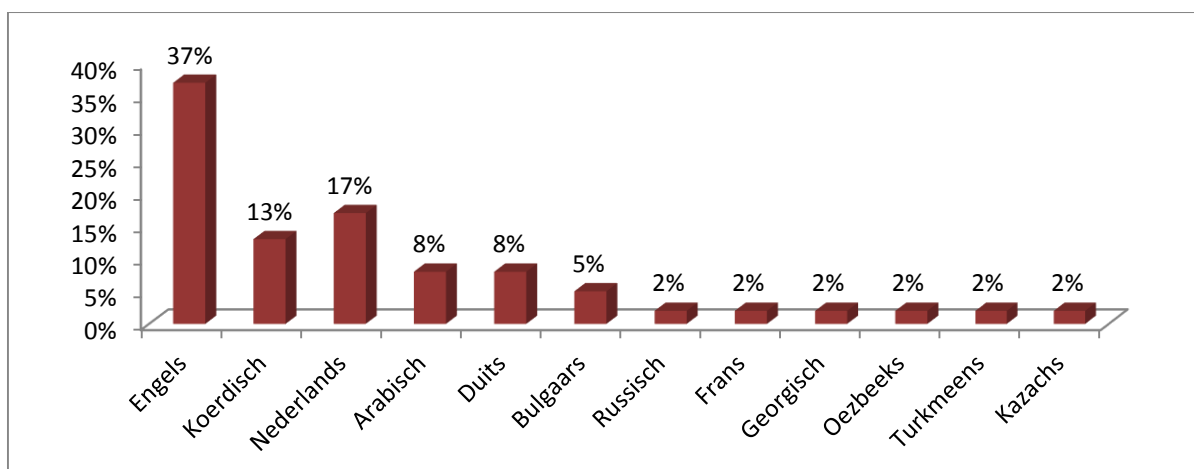
3.3.1 Persoonsgegevens

Aan het onderzoek hebben in het totaal 100 personen deelgenomen waarvan 51 mannen en 49 vrouwen. De gemiddelde leeftijd van de respondenten die deelgenomen hebben is 29 jaar. De grootste groep respondenten bevinden zich dan ook in de categorie van 20 tot 29 jaar.

Figuur 1. Leeftijd respondenten

Van de 100 respondenten sprak slechts 28% een andere taal buiten Turks. 64% van de respondenten die een andere taal spraken waren mannelijk tegenover 36% vrouwelijke anderstalige.

Figuur 2. Andere talen gesproken door respondenten

3.3.2 Algemene tevredenheid

Over het algemeen zijn de respondenten tevreden over de ligging van het Onthaalbureau. Slechts 2% is "ontevreden" en 2% "zeer ontevreden" tegenover 38% "zeer tevreden" en 53% "tevreden". De inburgeraars blijken ook tevreden te zijn over de bereikbaarheid van het Onthaalbureau Inburgering Limburg met 33% "zeer tevreden" en 58% "tevreden". 60% van de inburgeraars komen met de auto naar het Onthaalbureau Inburgering, waarvan 16% "zeer tevreden" en 43% "tevreden" zijn over de parkeermogelijkheden tegenover 10% "ontevreden" en 6% "zeer ontevreden". De inburgeraars zijn ook tevreden over de openingsuren namelijk

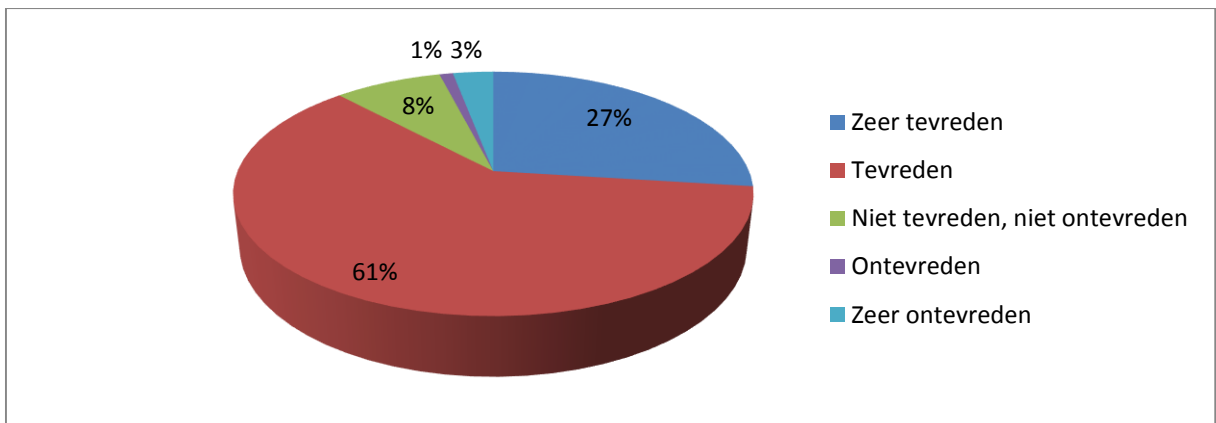
17% is “zeer tevreden” en 62% is “tevreden”. Toch is dat niet voor iedereen geldig want 15% is “ontevreden” en 6% is zelfs “zeer ontevreden”. 16% van de respondenten geven ook aan niet te weten waar ze de openingsuren kunnen terug vinden.

3.3.3 Aanmelding

Bij 92% van de respondenten heeft de trajectbegeleider gesproken over het belang van het inburgeringstraject. In teltelling tot 6% “ontevreden” en 1% “zeer ontevreden” waren 28% “zeer tevreden”, 55% “tevreden” en 7% “niet tevreden, niet ontevreden” over deze uitleg.

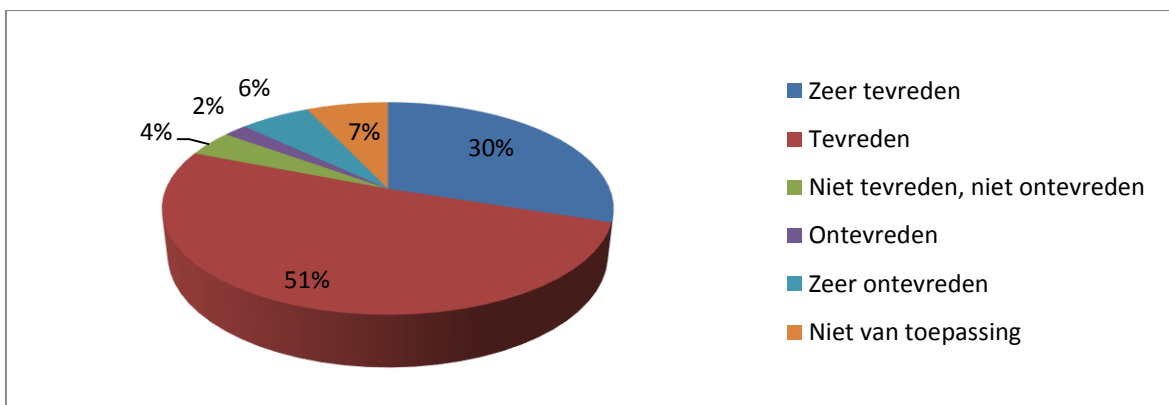
Het inburgeringstraject is volgens een groot deel van de respondenten belangrijk om zo de rechten en plichten die ze hebben in België, te leren. Ook werd vaak aangegeven dat het traject belangrijk is omdat ze gratis Nederlandse lessen kunnen volgen. Een laatste maar ook vaak voorkomende reden was het leren over de cultuur, economie en politiek van België.

Bij de aanmelding zijn de inburgeraars over het algemeen tevreden over de informatie die ze krijgen over het inburgeringsprogramma zowel bij de Turkstalige al niet-Turkstalige trajectbegeleiders.

Figuur 3. Tevredenheid over informatie inburgeringsprogramma

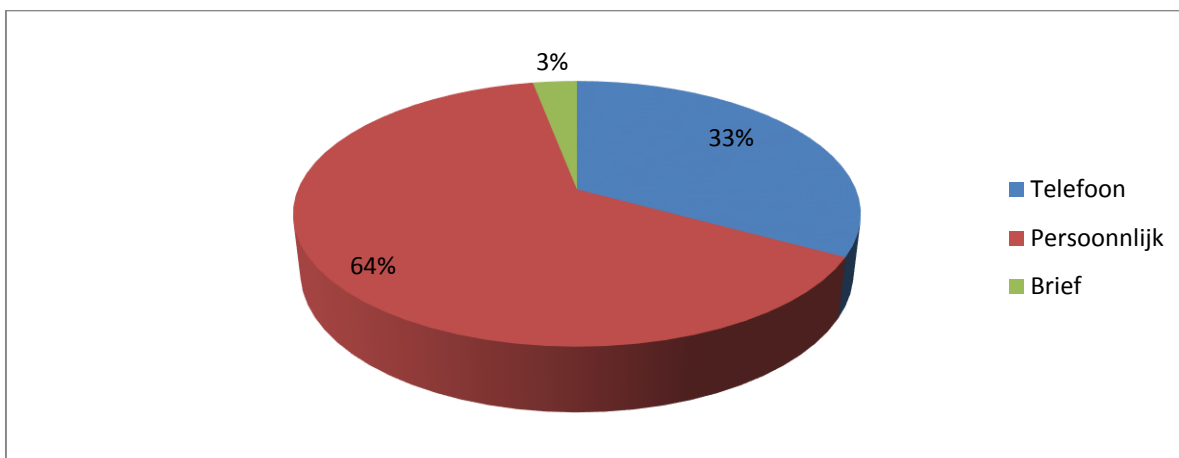
De informatie over de schuldvordering werd over het algemeen goed beoordeeld waarbij slechts 2% “ontevreden” en 6% “Zeer ontevreden” was. De ontevreden inburgeraars waren in begeleiding bij een niet-Turkstalige trajectbegeleider.

Figuur 4. Tevredenheid over informatie terugvordering

3.3.4 Communicatie

Tussen de inburgeraars en de trajectbegeleiders wordt er naast de telefoon en post het meest persoonlijk gecommuniceerd.

Figuur 5. Communicatie tussen IB en TB

De respondenten zijn over het algemeen tevreden over de persoonlijke communicatie met de trajectbegeleider. 36% van de inburgeraars “is zeer tevreden”, 56% “tevreden” en 10% “niet tevreden, niet ontevreden” tegenover 1% “ontevreden”. Het is opvallend dat het geslacht van de trajectbegeleider of de taal van de trajectbegeleider geen groot verschil maakt wat betreft de tevredenheid over de persoonlijke communicatie.

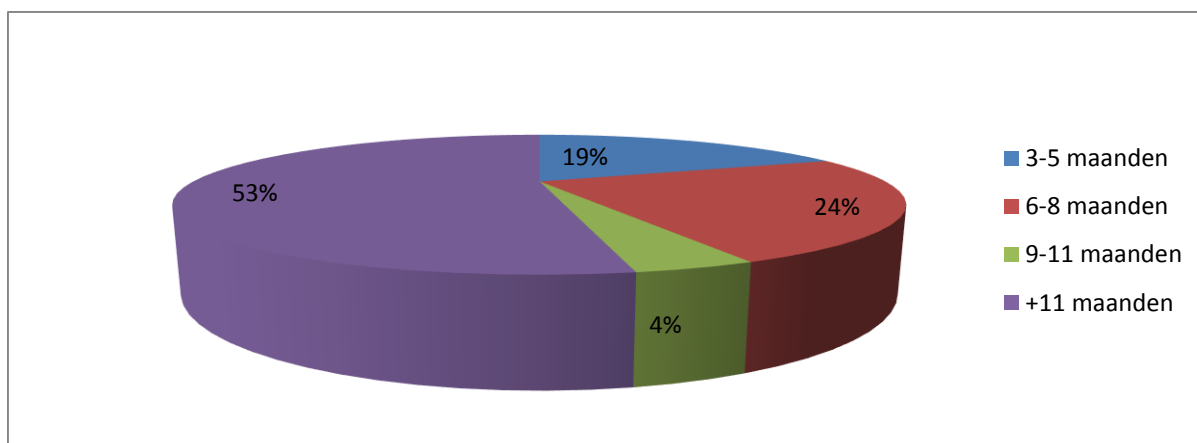
27% van de respondenten heeft aangegeven geen telefonisch contact te hebben met zijn of haar trajectbegeleider. De respondenten zijn in het algemeen tevreden over de telefonische communicatie. 23% heeft aangegeven “zeer tevreden” te zijn, 71% “tevreden” en 2% “niet tevreden, niet ontevreden”. Slechts 3% heeft de telefonische communicatie met de trajectbegeleider als ‘ontevreden’ en 1% als “zeer ontevreden” beoordeeld. Net zoals de persoonlijke communicatie zijn er geen opvallende verschillen wat betreft de tevredenheid over de telefonische communicatie. Het is wel zo dat de 3% “ontevreden” en 1% “zeer ontevreden” respondenten in begeleiding waren bij niet-Turkstalige trajectbegeleiders.

28% heeft aangegeven communicatie via de post te hebben met zijn of haar trajectbegeleider. De communicatie via de post is beoordeeld door 10% “zeer tevreden” 16% “tevreden” en 2% “niet tevreden, niet ontevreden”. Alle respondenten die communicatie via de post had heeft ook aangegeven dat de brief duidelijk en eenvoudig was opgesteld.

Slechts 5% heeft aangegeven communicatie via mail gehad te hebben met zijn of haar trajectbegeleider. Deze communicatie werd beoordeeld als “zeer tevreden” door 40% van de inburgeraars en “tevreden” door 60% van de inburgeraars. Alle respondenten die communicatie hadden via mail hebben de mail als duidelijk beoordeeld.

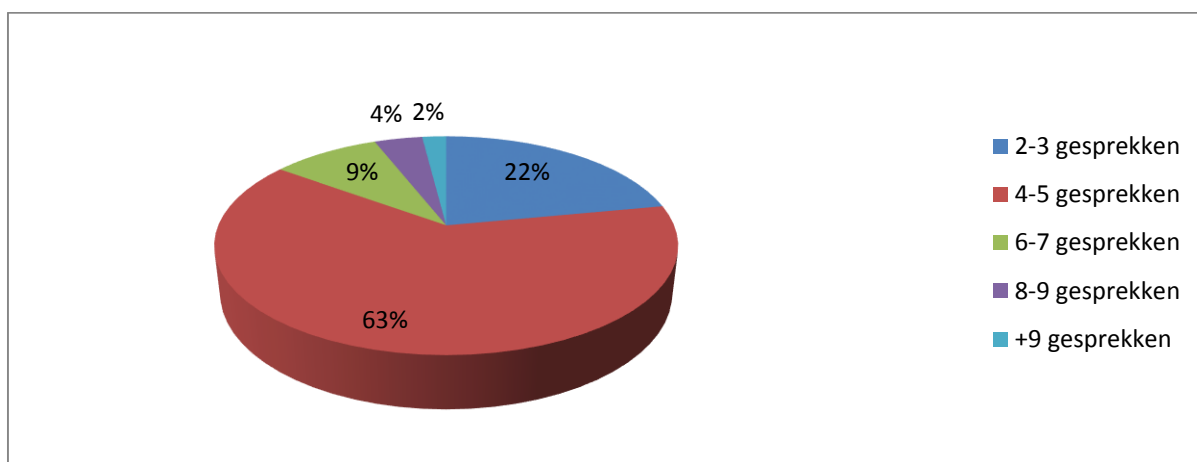
3.3.5 Begeleiding

De gemiddelde duur van een volledig traject is 9.5 maanden en de respondenten hebben de duur als volgt beoordeeld: 7% “zeer tevreden”, 89% “tevreden” en 4% ontevreden.

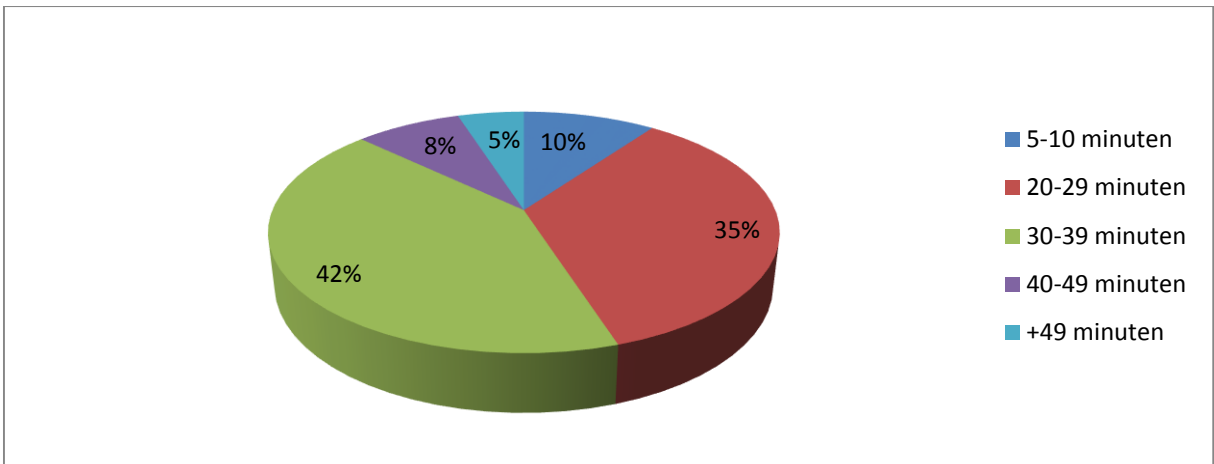
Figuur 6. Duur inburgeringstraject

Het aantal gesprekken in functie van het traject is gemiddeld 4 gesprekken. De respondenten hebben het aantal gesprekken als volgt beoordeeld: 24% “zeer tevreden”, 68% “tevreden”, 3% “niet tevreden, niet ontevreden”, 3% “ontevreden”, 1% “zeer ontevreden”. 7% van de respondenten heeft het aantal gesprekken ook beoordeeld als “veel” of “te veel” en 8% heeft het aantal beoordeeld als “weinig” of te “weinig” in tegenstelling tot 85% die het aantal als “voldoende” heeft beoordeeld.

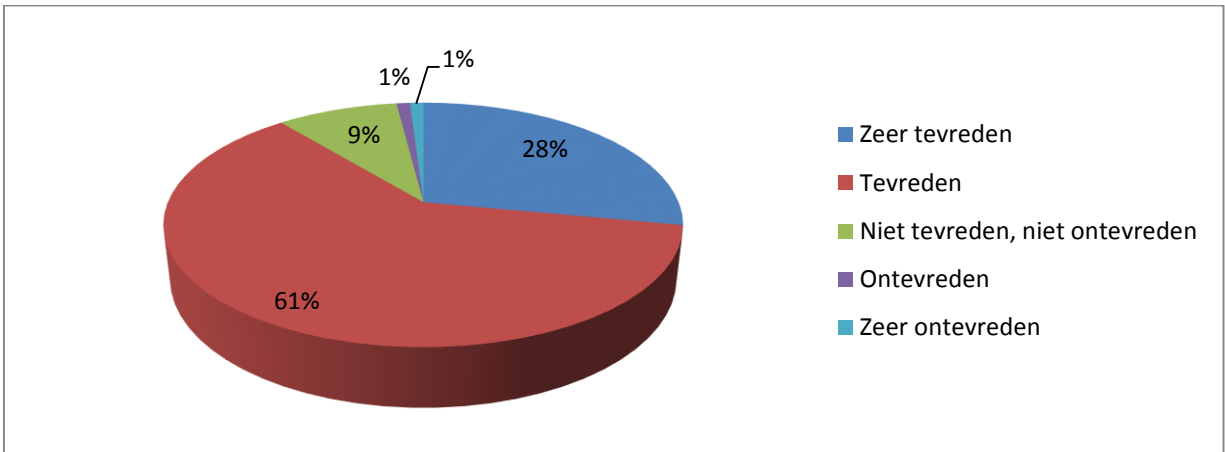
Figuur 7. Aantal gesprekken tussen IB en TB

De gesprekken duurden gemiddeld 28 minuten en werden als volgt beoordeeld: 20% “zeer tevreden”, 68% “tevreden”, 9% “niet tevreden, niet ontevreden”, 2% ontevreden en 1% zeer ontevreden. In de mate van tevredenheid over de duur van de gesprekken was er geen groot verschil naargelang de taal van de trajectbegeleider, wel was het zo dat de respondenten die ontevreden waren in begeleiding waren bij een niet-Turkstalige trajectbegeleider.

Figuur 8. Duur gesprekken tussen IB en TB

De respondenten hebben de tevredenheid over de duur van de gesprekken als volgt beoordeeld: 20% “zeer tevreden”, 68% “tevreden”, 9% “niet tevreden, niet ontevreden”, 2% “ontevreden”, 1% “zeer ontevreden”

Figuur 9. Tevredenheid over inhoud van gesprekken

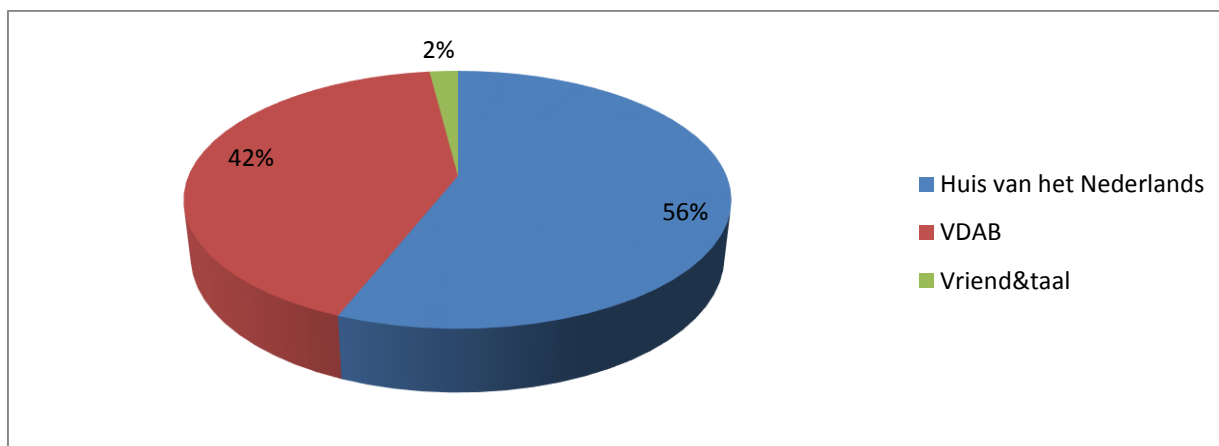
De tevredenheid over de inhoud van de gesprekken is in grote mate gelijk bij inburgeraars die in begeleiding zijn bij een Turkstalige als niet-Turkstalige trajectbegeleider. Het is wel zo dat de respondenten die de inhoud als “ontevreden” of “zeer ontevreden” hebben beoordeeld in begeleiding waren bij een niet-Turkstalige trajectbegeleider.

Ook in de combineerbaarheid van de trajectbegeleiding en de thuis en werksituatie zijn de respondenten over het algemeen tevreden namelijk 18% heeft het als “zeer tevreden”, 67% “tevreden”, 40% “niet tevreden, niet ontevreden”, 4% “ontevreden” en 1% “zeer ontevreden” beoordeeld.

32% van de inburgeraars heeft aangegeven bij niemand anders terecht te kunnen bij het Onthaalbureau Inburgering Limburg als de eigen trajectbegeleider niet aanwezig is. De reden die hiervoor vermeld wordt is de taal. Zoals eerder al vermeld spreekt slechts 28% van de

Turkse inburgeraars een andere taal dan Turks en kunnen zich hierdoor enkel uitdrukken in het Turks.

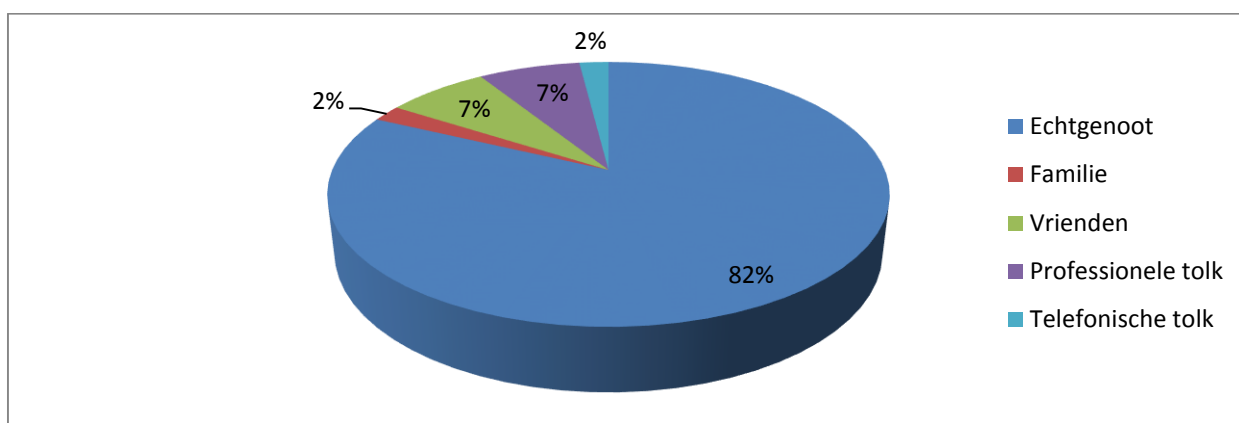
53% van de respondenten hebben aangegeven dat ze door hun trajectbegeleider naar een andere instelling toegeleid zijn. De mate van tevredenheid over de toeleiding werd als volgt beoordeeld: 5% “zeer tevreden, 85% ‘tevreden”, 2% “niet tevreden, niet ontevreden, 6% “ontevreden” en 2% “zeer ontevreden”.

Figuur 10. Toeleidingen naar andere instellingen

3.3.6 Trajectbegeleider

61% van de respondenten waren inburgeraars die in begeleiding waren bij een niet-Turkstalige trajectbegeleider. Bij 83% van deze respondenten werd er gebruik gemaakt van een tolk of een tussenpersoon die als tolk gebruikt werd. Bij de overige 17% was er geen tussenpersoon nodig omdat de inburgeraar voldoende Nederlands of een andere taal sprak waarmee ze kon communiceren met de trajectbegeleider.

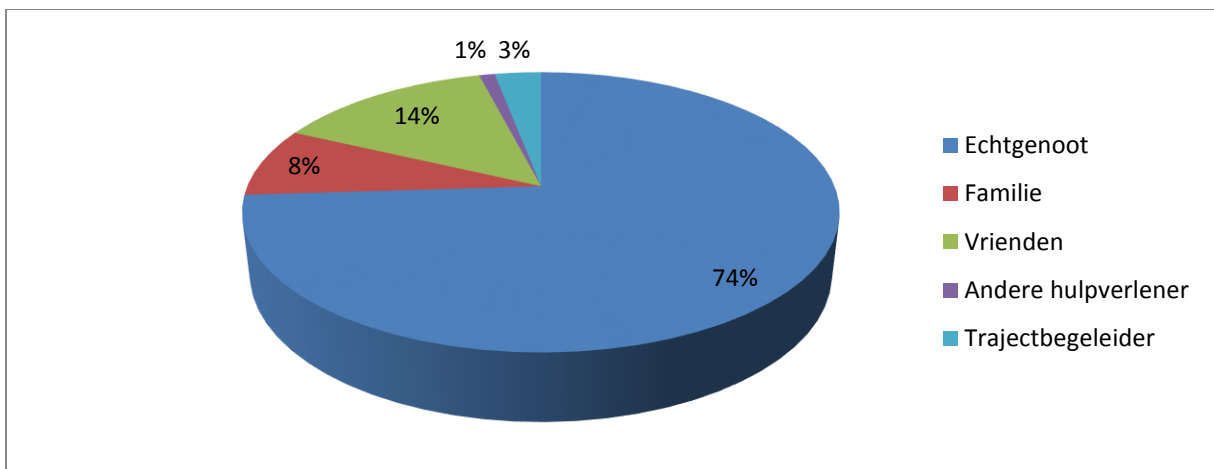

Figuur 11. Wie heeft getolkt tijdens de gesprekken

De inburgeraars waren in het algemeen tevreden over de bereikbaarheid van de trajectbegeleider. Slecht 3% was “zeer ontevreden”, 1% “ontevreden”, 5% “niet tevreden, niet ontevreden” terwijl 61% “tevreden” en 27% “zeer tevreden” was over de bereikbaarheid van de trajectbegeleider.

83% van de respondenten heeft aangegeven zijn trajectbegeleider te vertrouwen. Wat hier opviel was dat het overige percentage grotendeels in begeleiding was bij een niet-Turkstalige trajectbegeleider. Enkel 1% van de respondenten die in begeleiding is bij een Turkse trajectbegeleider tegenover 16% van de respondenten in begeleiding bij een niet-Turkstalige trajectbegeleider heeft aangegeven zijn trajectbegeleider niet te vertrouwen. Als reden van het vertrouwen in de trajectbegeleider werd vaak gegeven dat de trajectbegeleider vriendelijk en hulpzaam was. Als reden voor het niet vertrouwen van de trajectbegeleider werd het feit dat ze niet genoeg contact hadden met trajectbegeleider of dat ze de trajectbegeleider niet voldoende konden verstaan door de taal.

Uit de resultaten van het onderzoek is gebleken dat de respondenten in het algemeen tevreden zijn over de vriendelijkheid van de trajectbegeleiders. De respondenten hebben de vriendelijkheid als volgt beoordeeld: 47% “zeer tevreden”, 46% “tevreden”, 5% “tevreden”, 1% “tevreden” en 1% “zeer ontevreden”. 66% van de respondenten hebben ook aangegeven dat ze over hun problemen kunnen spreken met de trajectbegeleider. De overige 34% heeft aangegeven dat ze niet met hun trajectbegeleider praten over hun problemen omdat ze de nut er niet van inzien, omdat ze hun problemen liever met iemand anders bespreken of omdat de trajectbegeleider geen Turks spreekt. De inburgeraars geven aan dat ze hun problemen het meest bespreken met echtgenoten, familie of vrienden.

Figuur 12. Vertrouwenspersoon van IB

Uit de resultaten is ook gebleken dat de trajectbegeleiders zich volgens 92% aan de gemaakte afspraken houden tegenover 6% die vond dat de trajectbegeleiders zich niet aan de gemaakte afspraken houden en bij 2% was dit niet van toepassing. De tijd die de trajectbegeleider neemt om te luisteren naar de inburgeraar werd als volgt beoordeeld: 4% “Onvoldoende”, 3% “matig”, 50% “voldoende”, 28% “goed”, 12% “zeer goed” en bij 3% “niet van toepassing”. 76% van de respondenten hebben aangegeven dat het geen probleem zou zijn als de trajectbegeleider een andere afspraak zou geven als ze een dag geen tijd heeft. De respondenten hebben

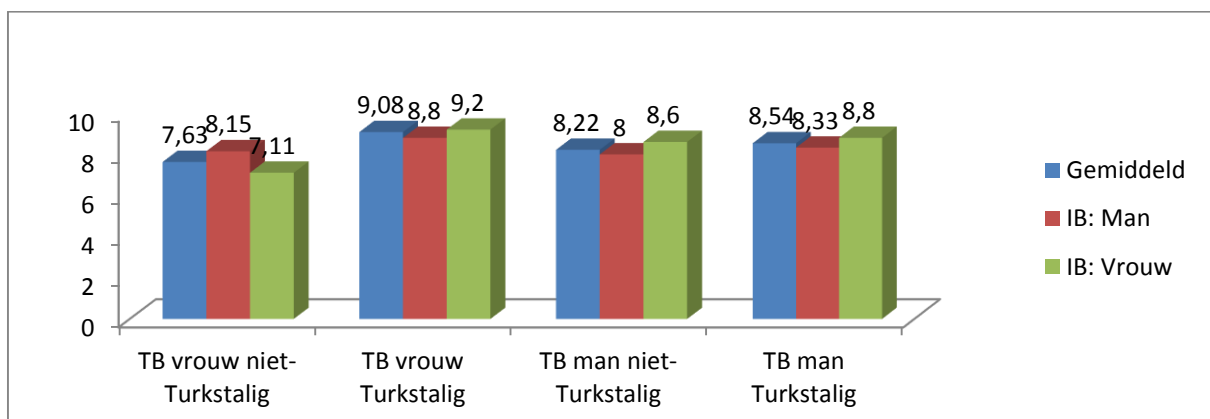
aangegeven dat ze kunnen begrijpen dat de trajectbegeleider het druk heeft. Andere hebben vermeld dat het voor wel een probleem is. 24% heeft aangegeven dat zij het niet leuk zouden vinden als de trajectbegeleider hen niet meteen zou verder helpen. De reden dat de respondenten hiervoor geven is dat ze zelf ook niet altijd tijd hebben om naar de trajectbegeleider te gaan en dat als er een dringende probleem zou zijn het probleem groter zou kunnen worden.

86% van de respondenten geeft aan dat ze zich begrepen voelt door de trajectbegeleider in tegenstelling tot 14% die vindt dat de trajectbegeleider hem niet begrijpt. Hetgeen opvallend is dat slechts 1% van deze personen in begeleiding waren bij een Turkstalige trajectbegeleider en 13% in begeleiding was bij een niet-Turkstalige trajectbegeleider.

21% van de respondenten heeft aangegeven dat de trajectbegeleider contact met hen opnam indien ze niet aanwezig waren in de les tegenover 41% respondenten waarmee de trajectbegeleider geen contact mee nam. 38% van de respondenten heeft aangegeven dat het voor hen niet van toepassing was omdat ze altijd aanwezig waren in de lessen. De tevredenheid over dit werd als volgt beoordeeld: 24% “zeer tevreden”, 63% “tevreden”, 5% “niet tevreden, niet ontevreden” 3% “ontevreden” en 5% “zeer ontevreden”.

Uit de resultaten bleek dat 9% “onvoldoende” en 24% “matig” weet wat de taken zijn van de trajectbegeleider en welke rol deze heeft tegenover 42% die “voldoende”, 20% “goed” en 5% “zeer goed” weten wat ze van de trajectbegeleider kunnen verwachten. Hetgeen weer opvallend is dat bij de Turkstalige trajectbegeleiders slechts 1% “onvoldoende” en 6% “matig” weet wat ze van de trajectbegeleider kunnen verwachten. De overige respondenten die “onvoldoende” en “matig” geantwoord hebben waren in begeleiding bij een niet-Turkstalige trajectbegeleider.

De trajectbegeleiders werden over algemeen zeer goed beoordeeld door de Turkse inburgeraars. Uit de resultaten is geen groot verschil naar voren gekomen tussen de trajectbegeleiders op basis van geslacht, taal en geslacht van de inburgeraar. De vrouwelijke Turkstalige trajectbegeleider scoorden wel het hoogst. De punten die de inburgeraars op 10 hebben gegeven voor trajectbegeleiders volgens taal en geslacht zijn als volgt:

Figuur 13. Gemiddelde score toegekend aan TB

3.3.7 Aanbevelingen van de inburgeraars

Uit de enquêtes zijn volgende aanbevelingen die de respondenten hebben op het inburgeringstraject naar voren gekomen. De meest voorkomende aanbeveling was meer begeleiding op vlak van werk. Inburgeraars hebben aangegeven weinig begeleid te worden op vlak van werk terwijl ze daar veel nood aan hebben. De tweede aanbeveling was dat de niet-Turkstalige trajectbegeleiders meer gebruik van tolken zouden kunnen maken. De respondenten hebben aangegeven dat ze niet altijd tevreden waren over de echtgenote als tolk. Volgens de inburgeraars vertalen zij niet altijd alles waardoor ze zich buitengesloten voelen en niet alles goed begrijpen. Ook hebben ze aangegeven dat ze zelf niet vaak in contact kwamen met de trajectbegeleider via telefoon of brief en dat de echtgenote de contactpersoon was. Hierdoor kregen de inburgeraars enkel de informatie die de echtgenote deelde met de inburgeraar. Een andere aanbeveling die gelinkt kan worden aan het gebruik van een tolk is dat enkele inburgeraars aangegeven hebben liever begeleid werden door een Turkstalige trajectbegeleider. Doordat de trajectbegeleiders geen Turks spraken durfden inburgeraars zelf nooit te bellen of contact op te nemen met de trajectbegeleider terwijl ze dat bij een Turkstalige trajectbegeleider wel zouden kunnen. De laatste aanbeveling die de respondenten hadden was dat de Nederlands lessen niet tot 1.1 verplicht maar langer verplicht zouden moeten zijn. Enkele vrouwelijke inburgeraars hebben aangegeven dat als ze verplicht zouden zijn ze gemakkelijker naar de lessen zouden kunnen gaan terwijl dat ze nu niet altijd verder Nederlands kunnen studeren.

3.4 Conclusie

Zijn de Turkse inburgeraars tevreden over de trajectbegeleiding binnen het Onthaalbureau Inburgering Limburg? Uit de resultaten blijkt dat de inburgeraars over het algemeen tevreden zijn over de trajectbegeleiding binnen het Onthaalbureau Inburgering Limburg. De inburgeraars zijn tevreden over de ligging, bereik, parkeermogelijkheden, wachttijd en openingsuren. Ook over de informatie over het belang van het inburgeringsprogramma, het inburgeringstraject, de schuldvordering zijn de inburgeraars tevreden. Hierbij is er geen groot verschil tussen mannelijke en vrouwelijke inburgeraars of tussen inburgeraars die bij Turkstalige of niet-Turkstalige, mannelijke of vrouwelijke trajectbegeleiders in begeleiding waren. De Turkse inburgeraars zijn in het algemeen ook tevreden over de duur van het traject, duur van de gesprekken, de inhoud van de gesprekken en de combineerbaarheid van de trajectbegeleiding en de thuis- en werksituatie.

Uit de resultaten is gebleken dat de Turkse inburgeraars tevreden zijn over de bereikbaarheid en vriendelijkheid van de trajectbegeleider en de toeleiding naar andere instellingen. 32% heeft wel aangegeven bij niemand anders terecht te kunnen dan eigen trajectbegeleider bij het Onthaalbureau Inburgering Limburg wegens taalproblemen. Turkse inburgeraars die in begeleiding zijn bij niet-Turkstalige trajectbegeleiders hebben aangegeven dat de echtgenote

bij 82% getolkt heeft bij de gesprekken. Niet alle inburgeraars waren daar even tevreden over. Vooral vrouwelijke inburgeraars hebben aangegeven dat ze liever een andere tolk zouden hebben dan hun echtgenoot. Uit de resultaten is ook gebleken dat 34% niet kan spreken over zijn problemen met zijn trajectbegeleider. De redenen die hiervoor gegeven zijn, zijn de taalproblemen en het niet ervaren van de noodzaak hiertoe.

Zoals eerder al vermeld zijn de Turkse inburgeraars tevreden over de trajectbegeleiding en de trajectbegeleider. Dit blijkt ook uit de punten die de trajectbegeleiders gekregen hebben van de inburgeraars. Er is bijna geen verschil tussen de punten die de Turkstalige en niet-Turkstalige trajectbegeleiders gekregen hebben maar de Turkstalige trajectbegeleiders hebben toch nog iets meer gescoord dan de niet-Turkstalige trajectbegeleiders. De Turkstalige vrouwelijke trajectbegeleiders hebben ook iets hoger gescoord dan de Turkstalige mannelijke trajectbegeleider.

3.5 Aanbevelingen

Het Onthaalbureau Inburgering Limburg verwijst mensen met een professioneel perspectief door naar de VDAB waar ze enkel begeleid kunnen worden als ze voldoende Nederlands spreken. Daarnaast wordt er tijdens de Turkse MO-lessen gemiddeld 3 uur besteed aan werk. Uit cijfers blijkt dat 33% van de inburgeraars financiële problemen heeft. Deze problemen ontstaan vaak doordat de inburgeraars geen werk vinden en ook niet weten waar ze werk kunnen vinden. Respondenten in dit onderzoek hebben aangegeven dat ze niet tevreden zijn met de begeleiding van de VDAB en dat de informatie, die ze krijgen tijdens de MO-lessen, niet voldoende is. Voor de tevredenheid van de inburgeraars en doeltreffendheid van het traject zou er meer begeleiding kunnen gebeuren op vlak van werk door de trajectbegeleider. Bij gebrek aan hulp door de VDAB wegens taalproblemen zou de trajectbegeleider de inburgeraar meer zicht kunnen geven op de werkmogelijkheden, informeren over hoe op zoek te gaan naar werk en de inburgeraar meer motiveren.

Turkse vrouwelijke respondenten hebben vaak aangegeven dat ze niet tevreden waren over het feit dat hun echtgenote tolkte tijdens de gesprekken. Ze hebben aangegeven dat ze op deze manier informatie misliepen en zich uitgesloten voelden. Tijdens de gesprekken met Turkse inburgeraars door niet-Turkstalige trajectbegeleiders zouden er professionele tolken gebruikt kunnen worden. Op deze manier kunnen de trajectbegeleiders en de inburgeraars er zeker van zijn dat alle informatie wordt doorgegeven en de inburgeraars zich ook meer betrokken voelen.

Vanaf september 2014 bestaat de kans dat voor het onderdeel NT2 niet enkel richtgraad A1 maar ook A2 verplicht zal worden. Dit was ook een van de aanbevelingen die naar boven kwam door de respondenten waarbij als reden gegeven werd dat niet iedereen de mogelijkheid

heeft om na richtgraad A1 verder Nederlands te leren. Als richtgraad A2 ook verplicht wordt zal het voor bepaalde mensen een kans zijn waar ze normaal geen gebruik van konden maken. Niet voor iedereen is deze verplichting een kans. Inburgeraars waarbij de richtgraad A1 veel langer duurt wegens leeftijd, analfabetisme en andere redenen zullen het niet gemakkelijk hebben om richtgraad A2 ook te behalen. Het is belangrijk om richtgraad A2 te volgen door verschillende redenen maar toch zou de verplichting van richtgraad A2 voorwaardelijk kunnen zijn zodat niemand benadeeld wordt.

3.6 Besluit

In dit hoofdstuk werd de methodologie en resultaten van het tevredenheidsonderzoek besproken. Hierbij werden ook aanbevelingen op vlak van PLO, het taalbeleid en de begeleiding door niet-Turkstalige trajectbegeleiders gegeven. Deze aanbevelingen zijn ter verbetering van de tevredenheid van de Turkse inburgeraars over de trajectbegeleiding en het inburgeringstraject.

4 Kritische kijk

4.1 Kritische kijk

Het laatste deel van het eindwerk bevat mijn kritische kijk op mijn stageorganisatie, het beleid, mijn eindwerk en mijn persoonsgebonden traject.

4.2 Stageplaats

In het eerste deel van mijn eindwerk heb ik de missie en visie van het Onthaalbureau Inburgering weergegeven. Hierbij wil ik vermelden dat ik mezelf zeer sterk terug kan vinden in de missie en visie van het Onthaalbureau Inburgering. Mensen die vanuit verschillende plaatsen 'samenkomen' maar nog steeds zo ver van elkaar staan. De zwakkeren die het moeilijk hebben om hun plaats te vinden in de samenleving waardoor de kloof steeds groter wordt. Onder deze zwakkeren vallen vaak ook de inburgeraars die nieuw in België zijn en nog veel moeten leren over het nieuwe land waar ze terecht komen. Deze mensen de kans geven om zich te kunnen integreren en te participeren in de samenleving is voor mij zeer belangrijk. Naar mijn mening is er pas sprake van een echte samenleving als iedereen optimaal kan deelnemen en participeren in de maatschappij en als iedereen in interactie is met elkaar.

Dit gezegd te hebben, stel ik mij toch enkele vragen in verband met het traject dat het Onthaalbureau Inburgering biedt aan de inburgeraars. In de missie en visie van het Onthaalbureau Inburgering staat:

“Het Onthaalbureau organiseert daarom samenhangende inburgeringstrajecten, met de inburgeraar voor ogen, als een toegankelijke en duurzame dienstverlening aan zijn cliënten. De dienstverlening is erop gericht de zelfredzaamheid van de inburgeraars te verhogen, vertrekkende vanuit hun eigen ambities en talenten, zodat ze zich maatschappelijk optimaal kunnen integreren.”¹

Hierbij stel ik mij de vraag of het traject dat het Onthaalbureau Inburgering biedt aan de inburgeraars voldoende is om de zelfredzaamheid van de inburgeraars te verhogen zodat ze zich maatschappelijk optimaal kunnen integreren. Mensen die zich pas in België komen vestigen hebben vaak nog geen werk. Dit hebben de inburgeraars in mijn onderzoek ook meermaals aangegeven. Werkloosheid leidt tot financiële problemen waardoor ze in een vicieuze cirkel terechtkomen waarbij het zeer moeilijk is om er uit te geraken. Zonder werk zie ik niet in hoe de inburgeraars zich optimaal kunnen integreren.

¹ ONTHAALBUREAU INBURGERING LIMBURG, *Werking Onthaalbureau Inburgering Limburg vzw. Visie en missie*. Hasselt, Onthaalbureau Inburgering, z.j.. (niet-gepubliceerde bundel).

Zoals eerder al vermeld is het enige wat het Onthaalbureau Inburgering biedt voor mensen met een professioneel perspectief een toeleiding naar de VDAB en gemiddeld 3 uur uitleg over de werkgelegenheid tijdens de MO-lessen. De VDAB is ook niet echt een hulp voor deze mensen omdat ze vaak geen voldoende Nederlands spreken om in begeleiding te gaan en als ze toch in begeleiding zijn komt er ook niet veel uit voor de inburgeraars. De inburgeraars die vaak met veel hoop naar de VDAB gaan worden dan nog eens ontgoocheld en verliezen steeds meer de hoop en vertrouwen in de maatschappij. Voor volgend jaar zou de begeleiding naar werk toe door de VDAB en het Onthaalbureau Inburgering Limburg ook een voedingsbodem kunnen zijn voor verdere onderzoek. Ik zou het alvast zeer interessant vinden en bovendien zou het zeker een meerwaarde zijn voor het Onthaalbureau Inburgering Limburg en de inburgeraars.

Mijn laatste kritiek punt ten opzichte van het Onthaalbureau Inburgering is het gebruik van tolken. Tijdens gesprekken met een inburgeraar op basis van gezinshereniging wordt heel vaak de echtgenote als tolk gebruikt. Zoals uit de resultaten is gebleken is, is niet iedereen daar even tevreden over. Niet alle informatie wordt altijd doorgegeven aan de inburgeraar en de inburgeraar kan zich onmachtig voelen over eigen traject.

Uit mijn eigen ervaringen als trajectbegeleider en van hetgeen wat ik van de andere trajectbegeleiders heb gehoord kon ik bovendien ook concluderen, dat er veel meer informatie kan gehaald worden uit gesprekken met inburgeraars waarbij de echtgenote niet aanwezig is.

Naar mijn mening is worden de inburgeraars meer afhankelijk gemaakt van hun echtgenote wanneer deze tolkt. Ik geloof dat de autonomie van inburgeraars een positief invloed zal hebben op hun zelfredzaamheid en integratie. Zo lang ze onder de bescherming van de echtgenote blijven zullen ze het moeilijker hebben om grenzen te overschrijden en zelf dingen te ondernemen.

4.3 Beleid

Inburgering was aanvankelijk verplicht voor iedereen, maar door het vrije verkeer van personen en goederen in Europa krijgen Europeanen een vrijstelling op deze verplichting. Inburgeraars afkomstig buiten Europa zijn dus verplicht voor inburgering. Mensen die zich niet aan deze verplichting houden worden gesanctioneerd met een geldboete. Ik vind dat deze verplichting voor mensen buiten Europa niet eerlijk is en dat het een ongelijke en onrechtvaardige handeling is. Ik ben niet tegen de verplichting, maar indien mensen buiten Europa verplicht zijn tot inburgering, moet deze verplichting ook gelden voor mensen binnen Europa.

Tijdens mijn onderzoek heb ik ook van mensen gehoord dat ze zich ongelijk behandeld voelen omdat ze verplicht zijn om een inburgeringscursus te volgen terwijl niet iedereen verplicht is. Dit gevoel van onrechtvaardigheid en ongelijkheid vind ik niet passen bij een organisatie met als doel gelijke kansen te impliceren voor alle mensen. In Nederland is de inburgering ook niet meer verplicht voor Turken door de Ankara-overeenkomst die EU in 1963 met Turkije sloot. In het verdrag staat dat Turken, net als andere Europeanen niet belemmerd mogen worden als zij in de EU willen wonen of werken. Het is alsof je geluk hebt dat je afkomstig bent van een land dat een wet heeft waarbij je als inburgeraar beschermt bent tegen de verplichting en als dat niet zo is je gestraft wordt door een verplichting.

4.4 Eindwerk

Tijdens het schrijven van mijn eindwerk ben ik enkele moeilijkheden tegen gekomen. De eerste moeilijkheid was het vinden van een onderwerp. Ik moest een onderwerp kiezen voor mijn eindwerk vooraleer ik gestart was met mijn stage. Dit was zeer moeilijk omdat ik nog onvoldoende informatie had over mijn stageplaats. Ik heb mijn stageplaats proberen te bereiken maar dat was telefonisch niet gelukt waardoor ik zelf een onderwerp had gekozen namelijk de tevredenheid van Turkse inburgeraars over het inburgeringstraject. Ik had pas contact kunnen opnemen met iemand uit mijn stageplaats nadat ik mijn structuurplan bijna had afgerond. Gelukkig was mijn stageplaats tevreden over mijn onderwerp. Ze hadden wel aangegeven dat mijn onderzoek niet over het hele traject moest gaan maar liever over de trajectbegeleiding omdat de MO-lessen zouden veranderen en het niet veel zin zou hebben om deze ook te onderzoeken.

Voor volgend jaar vind ik dat de school de studenten de kans moet geven om eerst op stage te gaan, de stageplaats te verkennen en dan pas een onderwerp te kiezen voor het eindwerk. Als de studente nog niet begonnen zijn met de stage is het moeilijk voor hen om een onderwerp te kiezen en worden sommige gedwongen om het onderwerp te kiezen dat door hun stageplaats hen wordt opgelegd.

De tweede moeilijkheid, die ik ben tegengekomen, was het afnemen en het verwerken van de enquêtes. Dat proces nam meer tijd in beslag dan verwacht. Ik was bijna 4 weken bezig met het afnemen van deze enquêtes waardoor ik ook minder tijd had om deze te verwerken. In plaats van de telefonische enquêtes rechtstreeks in een systeem in te geven, heb ik ze allemaal handmatig ingevuld en ook allemaal zelf verwerkt. Het nadeel hiervan was dat ik helemaal opnieuw moest beginnen bij een foute berekening. Dit is dan ook een kritisch punt dat ik op mezelf heb. Ik had eerder moeten beginnen met het afnemen van de enquêtes zodat ik voldoende tijd zou hebben om deze te verwerken. Ook had ik het veel gemakkelijker als ik deze resultaten niet handmatig maar via een systeem verwerkt zou hebben.

Een ander kritisch punt was namelijk dat ik geen rekening had gehouden met het feit dat niet alle enquêtes volledig ingevuld zouden zijn. Hierdoor moest ik nog extra telefonische enquêtes afnemen.

Een laatste kritisch punt op de methodologie is het sociaal wenselijk antwoorden van de respondenten. Ik heb de mensen proberen duidelijk te maken dat het onderzoek volledig anoniem was en dat noch de naam van de inburgeraars noch de naam van de trajectbegeleiders niet vermeld zouden worden. Toch had ik het gevoel dat bepaalde mensen niet altijd eerlijk wilden antwoorden.

Ondanks het sociaal wenselijk antwoorden van sommige mensen geloof ik dat de resultaten uit het onderzoek zeker van belang zijn en een betekenis hebben voor het Onthaalbureau Inburgering. Vooral de aanbevelingen van de Inburgeraars over professionele tolken en meer begeleiding op vlak van tewerkstelling.

4.5 Persoonsgebonden traject

Mijn laatste kritiek gaat over mijn persoonsgebonden traject. Tijdens mijn stage ben ik niet alleen als persoon, maar ook als toekomstig maatschappelijk assistente gegroeid. Ik heb de kans gekregen om de theorieën die ik tijdens mijn opleiding heb verworven in praktijk om te zetten. Ik heb zicht gekregen op een aantal “blinde vlekken” van mij waardoor mijn zelfkennis is geëvolueerd. Dit zal zeker een meerwaarde voor mij zijn in de toekomst en bij het beoefenen van mijn beroep.

In het begin was ik zeer onzeker over mezelf en was mijn kennis over het Onthaalbureau Inburgering gering. Door de motivatie van mijn stagementor en collega's ben ik nu zelfzekerder en heb ik mijn kennis kunnen verruimen. Hiernaast ben ik ook zelfstandiger geworden en ben ik in staat zelfstandig de taken uit te voeren. Het onthaalbureau Inburgering Limburg speelt een belangrijke rol in de evolutie die ik als persoon heb meegemaakt.

Algemeen besluit

Het uiteindelijk doel van het eindwerk is een beeld krijgen over de tevredenheid van Turkse inburgeraars over de trajectbegeleiding. Ten eerste hebben we de werking van het Onthaalbureau Inburgering voorgesteld om het inburgeringstraject duidelijk in kaart te brengen.

In het tweede deel werd er dieper ingegaan op het begrip 'migratie' om op die manier inzicht te krijgen in de onderzoekspopulatie. Ook werden de verschillende soorten migratie en motieven onder de loep genomen om de Turkse migratie te kunnen kaderen. Verder werden de invloeden op de partnerkeuze op micro-, meso- en macroniveau bekeken om de partnerkeuze van Turkse migranten beter te kunnen begrijpen.

In het derde deel hebben we de gehanteerde werkwijze tijdens het onderzoek en de resultaten van de enquête verder onderzocht. Met het onderzoek werd de tevredenheid van Turkse inburgeraars geanalyseerd zodat we antwoorden konden vinden op de onderzoeksvragen. Hierna volgen de effectieve resultaten en antwoorden op de onderzoeksvragen. We overlopen eerst de 3 deelvragen.

Deelvraag 1: In hoeverre zijn de Turkse inburgeraars tevreden over de ligging en begeleiding binnen het Onthaalbureau Inburgering Limburg?

Uit de resultaten blijkt dat de Turkse inburgeraars over het algemeen tevreden zijn over de ligging van het gebouw en de begeleiding binnen het Onthaalbureau Inburgering. De respondenten zijn meer specifiek tevreden over de bereikbaarheid, parkeermogelijkheden, wachttijd en openingsuren. Ook over de informatie die wordt verschaft, inzake het belang van het inburgeringsprogramma, de schuldvordering zijn de respondenten tevreden. De Turkse inburgeraars zijn in het algemeen ook voldaan over de duur van het traject, de duur en inhoud van de gesprekken, de combineerbaarheid van de trajectbegeleiding en de thuis- en werksituatie en de toeleiding naar andere instellingen.

Deelvraag 2: Speelt de taalkennis en het geslacht van de trajectbegeleider een rol op de tevredenheid van de inburgeraars?

Uit de resultaten is gebleken dat er geen groot verschil is in tevredenheid tussen mannelijke en vrouwelijke inburgeraars die bij Turkstalige of niet-Turkstalige, mannelijke of vrouwelijke trajectbegeleiders in begeleiding waren/zijn. Wel is het zo dat ontevreden inburgeraars grotendeels in begeleiding waren/zijn bij een niet-Turkstalig vrouwelijke trajectbegeleider.

Uit de resultaten is gebleken dat de Turkse inburgeraars tevreden zijn over de bereikbaarheid en vriendelijkheid van de trajectbegeleiders ongeacht de taal of het geslacht van de trajectbegeleider. 32% van de respondenten hebben wel aangegeven dat ze bij niemand anders terecht kunnen dan bij de eigen trajectbegeleiders wegens taalproblemen.

Uit de punten die de trajectbegeleiders gekregen hebben van de respondenten is ook gebleken dat er geen groot verschil is tussen de tevredenheid over de begeleiding bij Turkstalige of niet-Turkstalige trajectbegeleiders. Toch hebben de Turkstalige trajectbegeleiders iets meer gescoord dan de niet-Turkstalige trajectbegeleiders. De Turkstalige vrouwelijke trajectbegeleiders hebben ook iets hoger gescoord dan de Turkstalige mannelijke trajectbegeleider.

Deelvraag 3: Welke aanbevelingen hebben de inburgeraars op de trajectbegeleiding binnen het Onthaalbureau Inburgering Limburg?

Uit de resultaten zijn volgende aanbevelingen naar voren gekomen. Als eerste willen de Turkse inburgeraar meer begeleiding op vlak van werk. De respondenten hebben aangegeven niet tevreden te zijn over de begeleiding op vlak van werk door de VDAB en het Onthaalbureau Inburgering. Ze willen meer begeleiding door het Onthaalbureau Inburgering zelf omdat de taalkennis een groot probleem vormt bij de begeleiding bij de VDAB. De tweede aanbeveling was dat de niet-Turkstalige trajectbegeleiders meer gebruik van tolken zouden kunnen maken. De respondenten hebben aangegeven dat ze niet altijd tevreden waren over de echtgenote als tolk omdat zij niet alles vertalen waardoor de echtgenote zich buitengesloten voelen en informatie misloopt. Respondenten in begeleiding van niet-Turkstalige trajectbegeleiders hebben ook aangegeven dat ze liever begeleid werden door een Turkstalige trajectbegeleider. Bij een niet-Turkstalige trajectbegeleider durfden inburgeraars zelf nooit te bellen of contact op te nemen met de trajectbegeleider terwijl ze dat bij een Turkstalige trajectbegeleider wel zouden durven. De laatste aanbeveling van de respondenten is dat de Nederlands lessen niet enkel tot niveau 1.1 verplicht zou moeten zijn, dan wel deze verplichte lessen te verlengen tot hogere niveaus. Enkele vrouwelijke inburgeraars gaven ook aan dat de verplichting om meer niveaus Nederlands te behalen in het kader van Inburgeringsprogramma hen sneller zou motiveren tot het verder studeren van de taal.

Dan komen we bij de hoofdvraag van het onderzoek: zijn de Turkse inburgeraars tevreden over de trajectbegeleiding binnen het Onthaalbureau Inburgering Limburg? Uit de resultaten en antwoorden op de deelvragen concluderen we dat de Turkse inburgeraars over het algemeen tevreden zijn over de trajectbegeleiding binnen het Onthaalbureau Inburgering Limburg ongeacht de taal en geslacht van de trajectbegeleider.

Uit de resultaten en antwoorden op de deelvragen kan er geconcludeerd worden dat de Turkse inburgeraars over het algemeen tevreden zijn over de trajectbegeleiding binnen het Onthaalbureau Inburgering Limburg ongeacht de taal en geslacht van de trajectbegeleider.

In het vierde deel van het eindwerk werd mijn kritische kijk op de stageplaats meer bepaald het tolken gebruik, het beleid meer bepaald de verplichting tot inburgering, mijn eindwerk en mijn persoonsgebonden traject weergegeven.

5 Bibliografie

Audovisuele bronnen

CORBUS, *Strengere regels voor gezinshereniging*. z.j..

(<http://www.corbus.be/documents/news-items/kl1488082-strengere-regels-voor-gezinshereniging.xml?lang=nl>)

ONTHAALBUREAU INBURGERING, *Doelgroep van inburgering*. Internet, z.j..

(<http://inburgering.be/doelgroep-van-inburgering>)

ONTHAALBUREAU INBURGERING, *Loopbaanoriëntatie*. Internet, z.j..

(<http://www.inburgering.be/lo>)

ONTHAALBUREAU INBURGERING, *Maatschappelijke oriëntatie*. Internet, z.j..

(<http://www.inburgering.be/mo>)

ONTHAALBUREAU INBURGERING, *Nederlands als tweede taal*. Internet, z.j..

(<http://www.inburgering.be/NT2>)

ONTHAALBUREAU INBURGERING, *Trajectbegeleiding*. Internet, z.j..

(<http://www.inburgering.be/trajectbegeleiding>)

SOCIALE ECONOMIE, *Stebo*. Internet, z.j..

(<http://socialeeconomie.be/onderneming/989>)

Geschreven bronnen

BAYAR, A., MORELLI, A., *Geschiedenis van het eigen volk: de vreemdeling in België, van de prehistorie tot nu*. Leuven, Kritak, 1993.

BELIEN, P., *Appreciative Inquiry (A.I) in de praktijk van een trajectbegeleider. Hulp om je eigen A.I aanpak te ontwikkelen*. Lummen, Belien consulting company, 2011. (niet-gepubliceerde bundel)

BOUW, C., STERCKX, L., *Liefde op maat. Partnerkeuze van Turkse en Marokkaanse jongeren*. Amsterdam, Het Spinhuis, 2005.

CAESTECKER, F., *Huwelijksmigratie, een zaak voor de overheid?*. Leuven, Acco, 2005.

- CASTECKER, F., *Vluchtelingenbeleid in de naoorlogse periode*. Brussel, VUB Press, 1992.
- DEKEYSER, M., *Migratie is een natuurlijke zaak*, Borgerhout, VAKA-Hand in Hand Vereniging voor Vrede en Verdraagzaamheid. 2003. (Dossier)
- DE MORGEN, *Turken niet langer verplicht tot inburgeren in Nederland*. 16/08/11.
- FRANCKEN, T., SMEYERS, S., *België Land zonder grens. Hoe moet het verder met ons asiel- en migratiebeleid?*. Leuven, Davidsfonds uitgeverij, 2012.
- GEETS, J., LAMBERTS, M., TIMMERMAN, C., VAN DEN EEDE, S., WETS, J., *Hoe wordt het inburgeringsbeleid geapprecieerd?*, Leuven, VIONA-onderzoeksprogramma, 2007.
- Greenwood. M.J., *Research on international migration in the U.S.A Survey. The journal of economic literature*, XIII, 1975.
- HEYSE, P., PAUWELS, F., TIMMERMAN, C., WETS, J., *Liefde kent geen grenzen: Een kwantitatieve en kwalitatieve analyse van huwelijksmigratie vanuit Marokka, Turkije, Oost Europa en Zuid Oost Azië*. Antwerpen/Leuven, Centrum voor gelijkheid van Kansen en voor Racismebestrijding, 2007.
- KALAAI, I., *Migratie en integratie in Limburg*, Hasselt, Provinciaal Integratiecentrum Limburg, 2012. (Brochure)
- LOOBUYCK, P., *Vreemdelingen over de (werk)vloer. Het debat over arbeidsmigratie en de migratiestop in kaart*. Gent, Academia Press, 2001.
- LODEWYCKX, I., MARYNISSEN, R., VAN CAUDENBERG, R., YALCIN, H., *Verliefd, verloofd... gemigreerd. Een onderzoek naar Turkse huwelijksmigratie in Vlaanderen*. Antwerpen/Hasselt, Steunpunt gelijkekansenbeleid, 2006.
- MARTENS, A., MOULAERT, F., *Buitenlandse minderheden in Vlaanderen-België: wetenschappelijke inzichten en overheidsbeleid*. Kapellen, Nederlandse boekhandel, 1985.
- MARTIN, P., *The unfinished story: Turkish labour migration to Western Europe: with special reference to the Federal Republic of Germany*. Geneva, International labour office, 1991.
- MARTINIELLO, M., REA, A., *Et si on racontait... une histoire de l'immigration en Belgique*. Brussel, Communauté française de Belgique, 2002.

MICHAN, J.A., ROTHANGATTER, J.A., VAN KNIPPENBERG, C.W.F, *Handboek sociale verkeerskunde*. Van Gorcum, Assen, 1989.

ONTHAALBUREAU INBURGERING LIMBURG, *Werking Onthaalbureau Inburgering Limburg* vzw. *Inburgering*. Hasselt, Onthaalbureau Inburgering, z.j.. (niet-gepubliceerde bundel)

ONTHAALBUREAU INBURGERING LIMBURG, *Werking Onthaalbureau Inburgering Limburg* vzw. *Het inburgeringstraject*. Hasselt, Onthaalbureau Inburgering, z.j.. (niet-gepubliceerde bundel)

ONTHAALBUREAU INBURGERING LIMBURG, *Werking Onthaalbureau Inburgering Limburg* vzw. *Visie en missie*. Hasselt, Onthaalbureau Inburgering, z.j.. (niet-gepubliceerde bundel)

OZUEKREN, S., VAN KEMPEN, R., *Turks in European cities: housing and urban segregation*. Utrecht, Ercomer, 1997.

RENIERS, G., "International migration, On the history and selectivity of Turkish en Moroccan migration to Belgium". z.p., z.u., 1999.

SEGAL. A., *An atlas of international migration*. Hanszell publishers, London, 1993.

STALKER, P. *De feiten over internationale migratie*. Oxford, New Internationalist Publications, 2003.

STETZER, F.C., *A personality theory of US migration geography*. Tijdschrift voor economische en sociale geografie, LXXVI, 1985.

VAN DE PUTTE, B., VAN DER BRACHT, K., VERHAEGHE, P. *Migrant zkt toekomst. Gent op een keerpunt tussen oude en nieuwe migratie*. Antwerpen, Garant, 2012.

VAN STIPRIAAN, A., *Een cultuur van migratie in het Caraïbisch gebied*. Leiden, Universiteit Leiden, 2013. (niet-gepubliceerde bundel)

VERMEIR, E. *Immigranten in de grootstad*. Antwerpen, RISO, 1986.

Mondelinge bronnen

DAWOUD, S., *Vorming gezinshereniging, De regels gezinshereniging na arrest. 8 april 2014*.

I. Bijlage

I.I Enquete tevredenheidsonderzoek in het Nederlands.

Beste,

Ik ben Rabia Kanli laatstejaarsstudente Social Work aan de PXL hogeschool. Voor mijn laatstejaarsproef voer ik een onderzoek uit over de tevredenheid van de Turkse Inburgeraars over de trajectbegeleiding.

Graag nodig ik jullie uit om deel te nemen aan mijn tevredenheidsonderzoek. De enquête gebeurt volledig anoniem en neemt slecht enkele minuten van uw tijd in beslag.

Alvast bedankt, uw antwoord is waardevol en geeft mij een zicht op de verwachtingen van de Inburgeraars.

Met dank en vriendelijke groet.

Rabia Kanli

.....

Persoonsgegevens

1. Geslacht : Man / Vrouw

2. Leeftijd :

3. Welke talen beheerst u?

Turks

Nederlands

Engels

Frans

Andere

.....

Algemeen

4. Hoe kwam u naar het Onthaalbureau Inburgering Limburg?

Auto

Bus

Fiets

Te voet

Andere.....

II. In hoeverre was u tevreden over:

III.

De ligging van het Onthaalbureau Inburgering?

Zeer tevreden

Tevreden

Niet tevreden, Niet Ontevreden

Ontevreden

Zeer ontevreden

Niet van toepassing

De bereikbaarheid van het Onthaalbureau Inburgering?

- Zeer tevreden
- Tevreden
- Niet tevreden, Niet Ontevreden
- Ontevreden
- Zeer ontevreden

De parkeermogelijkheden van het Onthaalbureau Inburgering?

- Zeer tevreden
- Tevreden
- Niet tevreden, Niet Ontevreden
- Ontevreden
- Zeer ontevreden
- Niet van toepassing

De wachttijd bij het Onthaalbureau Inburgering?

- Zeer tevreden
- Tevreden
- Niet tevreden, Niet Ontevreden
- Ontevreden
- Zeer ontevreden
- Niet van toepassing

De openingsuren van het Onthaalbureau Inburgering?

- Zeer tevreden
- Tevreden
- Niet tevreden, Niet Ontevreden
- Ontevreden
- Zeer ontevreden

6. Wist u waar u de openingsuren kon terugvinden?

- Ja
- Nee

Anmelding

7. Heeft de trajectbegeleider gesproken over het belang van het inburgeringstraject?

- Ja
- Nee

8. In welke mate was u tevreden over de uitleg wat betreft het belang van het inburgeringstraject?

- Zeer tevreden
- Tevreden
- Niet tevreden, Niet Ontevreden
- Ontevreden
- Zeer ontevreden
- Niet van toepassing

9. Wat is voor u het belang van het inburgeringstraject?

.....

.....

.....

.....

10. In hoeverre was u tevreden over de informatie die u gekregen heeft over het inburgeringsprogramma?

- Zeer tevreden
- Tevreden
- Niet tevreden, Niet Ontevreden
- Ontevreden
- Zeer ontevreden
- Niet van toepassing

Indien u niet tevreden was over de informatie wat heeft u gemist in de uitleg?

.....
.....
.....
.....

11. In welke mate was u tevreden over de informatie die u gekregen heeft over terugbetaling van opvang- en vervoerskosten?

- Zeer tevreden
- Tevreden
- Niet tevreden, Niet Ontevreden
- Ontevreden
- Zeer ontevreden
- Niet van toepassing

Communicatie

12. Op welke manier werd er voornamelijk gecommuniceerd tussen u en de trajectbegeleider?

- Brief
- Mail
- Persoonlijk
- Telefoon
- Andere

.....

13. In welke mate was u tevreden over de persoonlijke communicatie tussen u en de trajectbegeleider?

- Zeer tevreden
- Tevreden
- Niet tevreden, Niet Ontevreden
- Ontevreden
- Zeer ontevreden

14. Had u telefonisch contact met uw trajectbegeleider? Indien nee, ga naar vraag 17.

- Ja
- Neen

15. In welke mate was u tevreden over deze communicatie?

- Zeer tevreden
- Tevreden
- Niet tevreden, Niet Ontevreden
- Ontevreden
- Zeer ontevreden

16. Had u contact met uw trajectbegeleider via de post? Indien nee, ga naar vraag 19.

- Ja
- Neen

17. In welke mate was u tevreden over deze communicatie?

- Zeer tevreden
- Tevreden
- Niet tevreden, Niet Ontevreden
- Ontevreden
- Zeer ontevreden
-

18. Was de brief in eenvoudige taal opgemaakt?

- Ja
- Nee

19. Had u contact met uw trajectbegeleider via mail? Indien nee, ga naar vraag 22.

- Ja
- Neen

20. In welke mate was u tevreden over deze communicatie?

- Zeer tevreden
- Tevreden
- Niet tevreden, Niet Ontevreden
- Ontevreden
- Zeer ontevreden

21. Was de mail in eenvoudige taal opgemaakt?

- Ja
- Nee

Begeleiding

22. Hoeveel gesprekken had u met de trajectbegeleider in functie van het traject?

23. In welke mate was u tevreden over de hoeveelheid van de contactmomenten?

- Zeer tevreden
- Tevreden
- Niet tevreden, Niet Ontevreden
- Ontevreden
- Zeer ontevreden

24. Wat vond u van het aantal contactmomenten?

- Te weinig
- Weinig
- Voldoende
- Veel
- Te veel

25. Hoe lang duurde de gesprekken gemiddeld?

26. In welke mate was u tevreden over de duur van de gesprekken?

- Zeer tevreden
- Tevreden
- Niet tevreden, Niet Ontevreden
- Ontevreden
- Zeer ontevreden

27. In welke mate was u tevreden over de inhoud van de gesprekken?

- Zeer tevreden
- Tevreden
- Niet tevreden, Niet Ontevreden
- Ontevreden
- Zeer ontevreden

28. In hoeverre was u tevreden over de combineerbaarheid tussen de trajectbegeleiding en uw thuis- en werksituatie?

- Zeer tevreden
- Tevreden
- Niet tevreden, Niet Ontevreden
- Ontevreden
- Zeer ontevreden
- Niet van toepassing

29. Kon u bij iemand anders terecht als uw trajectbegeleider niet aanwezig was?

- Ja
- Nee, omdat.....

.....
.....
.....

30. Hoe lang duurde uw traject?

31. In welke mate was u tevreden over de duur van het traject?

- Zeer tevreden
- Tevreden
- Niet tevreden, Niet Ontevreden
- Ontevreden
- Zeer ontevreden

32. Bent u doorverwezen naar andere instellingen? Indien nee, ga naar vraag 35.

- Ja
- Nee

33. Naar welke andere instellingen bent u doorverwezen?

.....
.....
.....

34. In welke mate was u tevreden over de toeleidingen naar andere instellingen?

- Zeer tevreden
- Tevreden
- Niet tevreden, Niet Ontevreden
- Ontevreden
- Zeer ontevreden

Trajectbegeleider

35. Weet u wie uw trajectbegeleider is?

- Ja
- Nee

36. Geslacht trajectbegeleider: Man/ Vrouw

37. Sprak de trajectbegeleider Turks ? Indien ja, ga naar vraag 39.

- Ja
- Nee

38. Werd er gebruik gemaakt van een tolk?

- Ja, wie?.....
 - Nee, waarom niet?.....
-
-

39. In welke mate was u tevreden over de bereikbaarheid van de trajectbegeleider?

- Zeer tevreden
- Tevreden
- Niet tevreden, Niet Ontevreden
- Ontevreden
- Zeer ontevreden
- Niet van toepassing

40. Vertrouwde u de trajectbegeleider?

- Ja, omdat.....
 - Nee, omdat.....
-
-
-

41. In welke mate was u tevreden over de vriendelijkheid van de trajectbegeleider?

- Zeer tevreden
- Tevreden
- Niet tevreden, Niet Ontevreden
- Ontevreden
- Zeer ontevreden

42. Hield de trajectbegeleider zich aan de gemaakte afspraken?

- Ja
- Nee
- Niet van toepassing

43. Met wie kan u spreken over uw problemen ?

- Echtgenoot
- Familie
- Vrienden
- Andere hulpverlener
- Trajectbegeleider
- Andere.....

44. Kon u spreken over uw problemen met de trajectbegeleider?

- Ja
 - Nee, omdat
-
-
-

45. In welke mate nam de trajectbegeleider de tijd om te luisteren naar uw verhaal?

- Onvoldoende
- Matig
- Voldoende
- Goed
- Zeer goed
- Niet van toepassing

46. Zou u het erg vinden als trajectbegeleider een andere afspraak zou geven omdat ze geen tijd heeft?

- Ja, omdat
- Nee, omdat

47. Voelde u zich begrepen door de trajectbegeleider?

- Ja
- Nee, omdat

48. Nam de trajectbegeleider contact op met u als u niet naar de lessen ging? Indien niet van toepassing, ga naar vraag 50.

- Ja
- Nee
- Niet van toepassing

49. In welke mate was u daar tevreden over?

- Zeer tevreden
- Tevreden
- Niet tevreden, Niet Ontevreden
- Ontevreden
- Zeer ontevreden

50. In welke mate was het duidelijk wat de trajectbegeleider doet?

- Onvoldoende
- Matig
- Voldoende
- Goed
- Zeer goed

Aanbevelingen

51. Als u de trajectbegeleiding moest beoordelen hoeveel punten zou u dan geven van 0 tot en met 10?

.....

52. Welke aanbevelingen zou u geven om de trajectbegeleiding te verbeteren?

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Bedankt voor uw medewerking !

I.II Enquete tevredenheidsonderzoek in het Turks.

Sayın bay ve bayanlar,

Ben Sosyal Hizmetler Uzmanı son sınıf öğrencisi Rabia Kanli. Tezim için uyum programına katılan Türklerin hangi ölçüde uyum kursundaki danışmanlıktan memnun olup olmadıklarıyla ilgili bir araştırma yapıyorum. Bu araştırma için sizin yardımınıza ihtiyacım var ve sizden aşağıdaki soruları cevaplamanızı isteyeceğim.

Araştırma bilimsel bir nitelik taşıdığından bütün bilgiler gizli tutulacaktır. Sorulara objektif ve samimi cevaplar vereceğinize inanıyorum.

Katkılarınız için simdiden teşekkür ederim.

Rabia Kanli

.....

Kişisel Bilgiler

1. Cinsiyet : Erkek / Kadın

2. Yaş :

3. Hangi dilleri konuşabiliyorsunuz?

Türkçe

Flemenkçe

İngilizce

Fransızca

Diğer.....

Genel

4. Uyum kurumuna nasıl geliyorsunuz?

Araba

Otobus

Bisiklet

Yürüme

Diğer.....

5. Aşağıdakilerden hangi ölçüde memnunsunuz?

Kurumun Yeri?

Çok memnun

Memnun

Orta

Memnun değil

Hiç memnun değil

Kurumun erişilebilirliği?

Çok memnun

Memnun

Orta

Memnun değil

Hiç memnun değil

Kurumun park olasılığı?

- Çok memnun
- Memnun
- Orta
- Memnun değil
- Hiç memnun değil
- Geçerli değil

Kurumun bekleme süresi?

- Çok memnun
- Memnun
- Orta
- Memnun değil
- Hiç memnun değil
- Geçerli değil

Kurumun açılış saatleri?

- Çok memnun
- Memnun
- Orta
- Memnun değil
- Hiç memnun değil

6. Kurumun açılış saatlerini nerde bulabileceğinizi biliyor musunuz?

- Evet
- Hayır

Kayıt aşaması

7. *Danışmanınız size uyum programının önemini anlattımı?*

- Evet
- Hayır

8. *Programının önemiyle ilgili bilgilendirmede hangi ölçüde memnunsunuz?*

- Çok memnun
- Memnun
- Orta
- Memnun değil
- Hiç memnun değil

9. Size göre uyum *programı* neden önemlidir?

.....
.....
.....

10. Uyum *Programıyla ilgili* bilgilendirmede hangi ölçüde memnunsunuz?

- Çok memnun
- Memnun
- Orta
- Memnun değil
- Hiç memnun değil
- Geçerli değil

Eğer memnun değilseniz açıklamada ne eksikti ?

.....
.....
.....

11. *Geri ödemeye* ilgili bilgilendirmede hangi ölçüde memnunsunuz?

- Çok memnun
 Memnun
 Orta
 Memnun değil
 Hiç memnun değil
 Geçerli değil

İletişim

12. *Çoğunlukla danışman sizinle nasıl iletişim kuruyor?*

- Mektup
 Mail
 Kişisel
 Telefon
 Diğer.....

13. *Danışmanınızla birebir iletişimde* hangi ölçüde memnunsunuz?

- Çok memnun
 Memnun
 Orta
 Memnun değil
 Hiç memnun değil

14. *Danışmanınızla telefonla iletişime geçtinizmi?. Eğer cevap hayır ise 17nci soruya geçebilirsiniz.*

- Evet
 Hayır

15. *Danışmanınızla telefonla iletişimde* hangi ölçüde memnunsunuz?

- Çok memnun
 Memnun
 Orta
 Memnun değil
 Hiç memnun değil

16. *Danışmanınızla mektupla iletişime geçtinizmi? Eğer cevap hayır ise 19ncu soruya geçebilirsiniz.*

- Evet
 Hayır

17. *Danışmanınızla mektupla iletişiminizde* hangi ölçüde memnunsunuz?

- Çok memnun
 Memnun
 Orta
 Memnun değil
 Hiç memnun değil

18. *Mektup yeterince anlaşılırmıydı?*

- Evet
 Hayır

19. *Danışmanınızla maille iletişime geçtinizmi? Eğer cevap hayır ise 22nci soruya geçebilirsiniz.*

- Evet
 Hayır

20. *Danışmanınızla maille iletişiminizde hangi ölçüde memnunsunuz?*

- Çok memnun
- Memnun
- Orta
- Memnun değil
- Hiç memnun değil

21. *Mail yeterince anlaşılırmıydı?*

- Evet
- Hayır

Rehberlik

22. *Danışmanınızla kaç görüşmeniz oldu ?*

23. *Bundan hangi ölçüde memnunsunuz ?*

- Çok memnun
- Memnun
- Orta
- Memnun değil
- Hiç memnun değil

24. *Bu yeterlimiydi?*

- Çok az
- Az
- Yeterli
- Fazla
- Çok fazla

25. *Görüşmeleriniz ortalama ne kadar sürüyordu?*

26. *Bu süreden hangi ölçüde memnunsunuz?*

- Çok memnun
- Memnun
- Orta
- Memnun değil
- Hiç memnun değil

27. *Görüşmelerinizin içeriği ile hangi ölçüde memnunsunuz?*

- Çok memnun
- Memnun
- Orta
- Memnun değil
- Hiç memnun değil

28. *Rehberlik çalışmalarında ev ve iş hayatınız göz önünde bulunduruluyor olmasından hangi derecede memnunsunuz?*

- Çok memnun
- Memnun
- Orta
- Memnun değil
- Hiç memnun değil
- Geçerli değil

29. Kendi danışmanınız olmadığında başka biri yardımcı oluyormuydu?

Evet

Hayır, çünkü

.....
.....
.....

30. Başka kurumlara yönlendirildinizmi? Eğer cevap hayır ise 33ncü soruya geçebilirsiniz.

Evet

Hayır

31. Hangi kurumlara yönlendirildiniz?

.....
.....
.....
.....

32. Yönlendirilmeyle ilgili hangi ölçüde memnunsunuz?

Çok memnun

Memnun

Orta

Memnun değil

Hiç memnun değil

Danışman

33. Danışmanınızın kim olduğunu biliyor musunuz?

Evet

Hayır

34. Danışmanınızın cinsiyeti: Bay/ Bayan

35. Danışmanınız türkçe konuşabiliyor mu ? Eğer cevap evet ise 37nci soruya geçebilirsiniz.

Evet

Hayır

36. Görüşmelerde tercüman var mıydı?

Evet. Kim?.....

Hayır. Neden yoktu?

.....
.....

37. Danışmanınıza ulaşabiliyor musunuz? Ve bundan hangi ölçüde memnunsunuz?

Çok memnun

Memnun

Orta

Memnun değil

Hiç memnun değil

Geçerli değil

38. Danışmanınıza güveniyormusunuz?

Evet, çünkü.....

.....

Hayır, çünkü.....

.....

.....

39. *Danışmanınızın samimiliği ve dostça yaklaşımından ne ölçüde memnunsunuz?*

Çok memnun

Memnun

Orta

Memnun değil

Hiç memnun değil

40. *Danışmanınız antlaşmalara ve randevulara uyuyormuydu?*

Evet

Hayır

Geçerli değil

41. *Problemlerinizi kiminle konuşabiliyorsunuz?*

Eşiniz

Aile

Arkadaş

Başka bir kurumda danışman

Uyum ofisindeki danışman

Başka.....

42. *Problemlerinizi danışmanınızla konuşabiliyor musunuz?*

Evet

Hayır,
çünkü.....

.....

.....

.....

43. *Danışmanınız hangi ölçüde sizi dinlemek için zaman ayırıyor?*

Çok az

Az

Yeterli

Fazla

Çok fazla

Geçerli değil

44. Danışmanınız zamanı olmadığı için size başka bir gün tekrar gelin dese sizin için bir problem olurmu?

Evet, çünkü.....

.....

.....

Hayır, çünkü.....

.....

.....

45. Danışmanınızın sizi anladığını düşünüyor musunuz?

Evet

Hayır, çünkü

.....

.....

46. Danışmanınız derse gitmeyince sizi aradı mı? Geçerli değil ise 50nci soruya geçebilirsiniz.

Evet

Hayır

Geçerli değil

47. Bundan hangi ölçüde memnunsunuz

Çok memnun

Memnun

Orta

Memnun değil

Hiç memnun değil

48. Danışmanınızın görevleri konusunda yeterli bilginiz var mı?

Çok az

Az

Yeterli

Fazla

Çok fazla

Geçerli değil

Tavsiyeler

49. Danışmanlığa 10 üzerinden bir puan vermek zorunda olsaydınız kaç puan verirdiniz?

50. Danışmanlığın daha iyi olması için hangi tavsiyede bulunursunuz?

.....

.....

.....

.....

.....

Katılımınız için teşekkür ederim !

BASISINFORMATIE EINDWERK

VOORNAAM : Rabia

NAAM: Kanli

KLAS : 3 MAW B

DEPARTEMENT : PXL Social Work

ACADEMIEJAAR : 2013-2014

TREFWOORD : Tevredenheidsonderzoek

TITEL : Tevredenheidsonderzoek Turkse inburgeraars

SAMENVATTING :

Ik heb stagegelopen op het Onthaalbureau Inburgering Limburg. Het Onthaalbureau Inburgering staat in voor het uitvoeren van het inburgeringsbeleid in Limburg met als doel “een volwaardige, actieve participatie en een gedeeld burgerschap van eenieder en het verkrijgen van een voldoende sociale samenhang, een volwaardige participatie en voldoende sociale samenhang.” Vertrekkend vanuit het oogpunt dat de inburgeraars centraal staan en er niet veel informatie is omtrent de tevredenheid van de Inburgeraars werd er besloten een tevredenheidsonderzoek te doen over de trajectbegeleiding binnen het inburgeringstraject. Het doel van dit onderzoek was om na te gaan in welke mate de klanten tevreden of ontevreden zijn over de trajectbegeleiding en op welke manier de trajectbegeleiding verbeterd kan worden. Het meten van de tevredenheid van klanten is een belangrijk gegeven voor organisaties die zich willen verbeteren.

De centrale onderzoeksvraag is:

- Zijn de Turkse inburgeraars tevreden over de trajectbegeleiding binnen het Onthaalbureau Inburgering Limburg?

Deze vraag is opgesplitst in 3 specifiekere onderzoeksvragen:

- In hoeverre zijn de Turkse inburgeraars tevreden over de ligging en begeleiding binnen het Onthaalbureau Inburgering Limburg?
- Speelt de taalkennis en het geslacht van de trajectbegeleider een rol op de tevredenheid?
- Welke aanbevelingen hebben de inburgeraars op de trajectbegeleiding binnen het Onthaalbureau Inburgering Limburg?

Vooraleer te starten met het praktische onderzoek wordt er eerst dieper ingegaan op het begrip migratie en worden de verschillende oorzaken en motieven van migratie besproken om de Turkse migratie te kunnen kaderen. De Turkse migratie naar België begon toen België in 1964 een bilateraal akkoord met Turkije afsloot waarna er twee golven van migranten migreerden naar België. In het begin trokken de mensen naar de steenkoolmijnen maar na de economische recessie en toenemende werkloosheid werd er een halt geroepen op de arbeidsmigratie. Toch bleef de Turkse migratie in België stijgen door de gezinshereniging en gezinsvorming. Deze vorm van migratie was zelfs groter dan de arbeidsmigratie. Hierdoor worden ook de verschillende invloeden op macro-, meso-, en microniveau, die ervoor zorgden dat Turkse migranten opzoek gaan naar hun partner in Turkije besproken.

Om een adequaat antwoord te vinden op de onderzoeksvraag werd een kwantitatief onderzoek uitgevoerd waarbij de mening van 100 inburgeraars bevroegd werd. Bij het trekken van de steekproef werd er voor de representativiteit rekening gehouden met het geslacht van de inburgeraars en het geslacht en de taalkennis van de trajectbegeleiders. Er werden zowel mensen bevroegd die nog bezig zijn met hun traject als mensen die hun traject al doorlopen hebben. 35 inburgeraars die nog bezig zijn met hun traject werden bevroegd door schriftelijke enquêtes tijdens de Turkse Mo-lessen. 65 inburgeraars waarvan het inburgeringstraject al van is afgelopen werden telefonisch geënquêteerd.

Er werd gebruik gemaakt van enquêtes bestaande uit voornamelijk gesloten en enkele open vragen. Door middel van een kwantitatief onderzoek kon er een grotere doelgroep bevroegd worden en werd er cijfermatig inzicht verkregen. De antwoorden op de vragen konden omgezet worden in cijfers die een zeer duidelijk beeld scheppen over de tevredenheid van de Turkse inburgeraars over de trajectbegeleiding. Er werd een vragenlijst opgesteld met 7 onderdelen namelijk de persoonsgegevens, de algemene tevredenheid, de aanmelding, de communicatie, de begeleiding, de trajectbegeleider en aanbevelingen. Om de tevredenheid van de trajectbegeleiding te meten werden gestructureerde vragen opgenomen in een vijfpuntenschaal gaande van “zeer tevreden” tot “zeer ontevreden”. Bij het meten van de tevredenheid over de hoeveelheid van bepaalde onderdelen werd er ook de schaal gebruikt van “te veel” tot “te weinig”. De respondenten hadden bij enkele vragen ook de mogelijkheid om te antwoorden met “niet van toepassing”. Om een concreter beeld te krijgen over de begeleiding en de aanbevelingen tot verbetering werd er ook gebruik gemaakt van enkele open vragen.

Na het verwerken van de enquêtes werden de volgende resultaten bekomen:

De inburgeraars zijn tevreden over de ligging, bereik, parkeermogelijkheden, wachttijd en openingsuren. Ook over de informatie over het belang van het inburgeringsprogramma, het

inburgeringstraject, de schuldvordering zijn de inburgeraars tevreden. Hierbij is er geen groot verschil tussen mannelijke en vrouwelijke inburgeraars of tussen inburgeraars die bij Turkstalige of niet-Turkstalige, mannelijke of vrouwelijke trajectbegeleiders in begeleiding waren. De Turkse inburgeraars zijn in het algemeen ook tevreden over de duur van het traject, duur van de gesprekken, de inhoud van de gesprekken en de combineerbaarheid van de trajectbegeleiding en de thuis- en werksituatie.

Uit de resultaten is ook gebleken dat de Turkse inburgeraars tevreden zijn over de bereikbaarheid en vriendelijkheid van de trajectbegeleider en de toeleiding naar andere instellingen. 32% heeft wel aangegeven bij niemand anders terecht te kunnen dan eigen trajectbegeleider bij het Onthaalbureau Inburgering Limburg wegens taalproblemen. Turkse inburgeraars die in begeleiding zijn bij niet-Turkstalige trajectbegeleiders hebben aangegeven dat de echtgenote bij 82% getolkt heeft bij de gesprekken. Niet alle inburgeraars waren daar even tevreden over. Vooral vrouwelijke inburgeraars hebben aangegeven dat ze liever een andere tolk zouden hebben dan hun echtgenoot. Ook is gebleken dat 34% niet kan spreken over zijn problemen met zijn trajectbegeleider. De redenen die hiervoor gegeven zijn, zijn de taalproblemen en het niet ervaren van de noodzaak hiertoe.

Zoals eerder al vermeld zijn de Turkse inburgeraars tevreden over de trajectbegeleiding en de trajectbegeleider. Dit blijkt ook uit de punten die de trajectbegeleiders gekregen hebben van de inburgeraars. Er is bijna geen verschil tussen de punten die de Turkstalige en niet-Turkstalige trajectbegeleiders gekregen hebben maar de Turkstalige trajectbegeleiders hebben toch nog iets meer gescoord dan de niet-Turkstalige trajectbegeleiders. De Turkstalige vrouwelijke trajectbegeleiders hebben ook iets hoger gescoord dan de Turkstalige mannelijke trajectbegeleider.

Op basis van de resultaten werden aanbevelingen gegeven op vlak van begeleiding naar het werk toe, het gebruik van professionele tolken en de verplichting op de Nederlandse lessen.